

Št. 113

**OKTOBER
2015**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jakob Harisch, Jurij Kunaver,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Senko Juričič, Nina Stepanovič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank, Monika Buhančič

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

BREZDOMCI VS. BEGUNCI

V mojem mestu živi veliko ljudi brez strehe nad glavo. In veliko ljudi s streho nad glavo. Tudi ljudje, ki imajo streho nad glavo, pa se borijo za to, da jo obdržijo, so tu in taki, ki jih hrani država, pa brezbrizno sprejemajo miloščino, ne da bi se trudili za to, da bi bilo kaj bolje. Opazujem jih, opazim, ločim detajle, tihe in silovito velike.

Njihova življenja so si v marsičem podobna in v marsičem sila različna.

Med vsemi temi ljudmi je nekaj uspešnih, zelo uspešnih.

Večina povprečnih, nekaj podpovprečnih. In veliko je invalidov, mnogo več, kakor se zdi na prvi pogled. Invalidi so razporejeni enakomerno po vseh treh skupinah Gaussove krivulje. Čustveni invalidi, invalidi zaradi prometnih nesreč ali nesreč pri delu, invalidi od rojstva, invalidi, ki niso nikoli ujeli sveta razuma, vsaj tega, v katerem živimo, ne.

Razuma, človeškega razuma. Ki je le razum sam po sebi, površina, popolnoma odveč. Le zato, da človek hodi, diha, se razmnožuje, spi, nekako živi, mnogokrat ne zavedajoče se, prazno. Človek v povprečju ničesar ne razume zares, ker mu odpoveduje čustvena inteligenca. Ne zaveda se, da lahko vsak čas pade čez rob, natanko tja, kjer živijo tisti, ki ne zmorejo pritiska življenja. Ki končajo v bolnišnicah, na vrveh ali postane njihov dom ulica. Ta hrani ljudi, ki hrepenijo po bližini, pa se manifestirajo v blaznosti alkoholizma, drog. Zopet prostitucije, zopet agresije. Začarani krogi, povezujoči neskončnost dneva z neskončnostjo noči. Ker ni moči iti naprej, na bolje.

Na cesti so se pojavili še drugačni ljudje. Taki, katerih dom je bil še pred kratkim Dom, službe so imeli, stanovanja, brate, sosedo, prijatelje, otroški vrtec in šolo. Peli so in se igrali, se smejali šalam, hodili na dopust.

Mednje je treščila vojna, kar tako, nenadoma, kakor med ljudi na robu vsa groza ulice. In zbežali so. Tisti, ki so bili dovolj močni, da so zmogli to strahovito odločitev. Odločiti se, ujeti trenutek upa, da rešijo svoje bližnje in sebe. Strahovita volja po preživetju jih je spravila čez mejo, na neznano ozemlje, med ljudi, ki ne govorijo njihovega jezika, ki ne poznajo njihove kulture. In tu, ko so že zmogli tako veliko, brez vsega, jih je veliko umrlo v tovornjakih na cestah, nekateri pred tem v morju.

Ljudje v novih deželah jih psujejo, ker jih ne razumejo, ker nimajo razuma. Ker nimajo čustvene inteligence. Ker ne razumejo, kaj pomeni biti pahnen čez rob na nek nerazumljiv način.

Tu in tam se vseeno med vso to množico najde človek, ki čuti. Ki ima čustveno inteligenco visoko razvito. Ki podpre tistega, ki obupa, da bi šel naprej, in fizično ter/ali materialno pomaga tistemu, ki se je znašel na robu, tem ali onim. Ki je padel globoko čez rob, ta ali oni.

Brezdomec je begunec. Begunec je postal brezdomec. Zakaj, kako odpreti srce, kdaj ga odpreti, kako, koliko? Odprimo senzorje za potrebe bližnjih, teh ali onih. In poslušajmo notranji glas, subtilno tih, subtilno jasen.

Mojca Sekulič Fo

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 NEVID(E)NA LJUBLJANA
- 6 ŽIVA KNJIŽNICA
- 8 LIKOVNA STRAN
- 9 TATU ZGODBA
- 10 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 17 SOL IN KOPER
- 18 SLIŠANJE GLASOV
- 19 LJUDSKA KUHA
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 26 pOdpiram
- 26 SMS-KOMENTARNICA
- 27 MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO
- 31 UTRINKI IZ 1. BREZDOMSKEGA FESTIVALA

To sem jaz:

ARMIN

foto: MG

Ko sem bil mlajši, sem živel z babico in dedkom v bloku na Viču. Ko mi je umrla babica, je čez noč vse postalo drugače. Kasneje je umrla še mama. Ni mi preostalo drugega, kot da sem se čez približno dve leti preselil k očetu, vendar je ta preveč rad pogledal v kozarec. Spoznal sem, da pri njem ne bom mogel živeti, zato sem se preselil v zavetišče za brezdomce. Tam sem prebival le nekaj časa, trudil sem si poiskati primernejšo nastanitev. Našel sem si sobo v samskem domu v Zalogu. Imam tudi partnerico in hčerkico, staro dobri 2 leti. Preživljam se s prodajo Kraljev ulice. Delo, kot je prodaja časopisa, mi najbolj odgovarja, saj se da s tem dobro in pošteno zaslužiti. Prodaja je zame enostavno sproščujoča.

DELO, KOT JE PRODAJA ČASOPISA, MI NAJBOLJ ODGOVARJA, SAJ SE DA S TEM DOBRO IN POŠTENO ZASLUŽITI.

foto: Aleksander Petric

03
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV STARA ROBA, NOVA RABA

POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA.

Tel.: 059 010 075

www.robaraba.si

Usmerjamo stvari na prave konce.

Pridite, prinesite, odnesite.

Obratujemo vsak dan med 10.00 in 18.00,
ponedeljki med 12.00 in 18.00,
sobote med 10.00 in 14.00.

KRALJI
ULICE

"Enmu odveč, drugmu všeč."

STARA NOVA
ROBA

KDO SI

TI, KI SI SKRIT ZA MOJIM OGLEDALOM,
LE ZAKAJ SE TO NE RAZPOČI?
NE GLEDAM SVOJE LEPOTE,
NE GLEDAM SVOJE GRDOTE -
SAJ TO SEM LE JAZ,
JAZ, KI SE BRIJEM,
S KRVAVIMI OČMI,
Z DEBELIMI IN ČRNIMI
KOLOBARJI OKOLI NJIH.
JA.
TO SEM JAZ.
TO NISI TI.
JAZ SEM ŽIVAL
IN TI SI OGLEDALO.
NISEM PRINCESA
IN NIKOLI NE BOM.
NISEM MISS SVETA,
NITI MANEKENKA -
ME NE ZANIMA
IN NIMAM CAJTA!
JAZ SEM LE JAZ
IN TO BOM OSTAL DO ONEMOGOČENJA.

TAUBI

NEŽNOST

Na lice, nevajeno nežnosti,
rahel poljub odloži čipke.
Kot kres bogato zaiskrim.
In misli,
ki se rojevajo iz ene same besede,
švignejo v plamen.
Gorim.

Katarina Kalaba

VZEMI NEKAJ ZA DOTIK

Na mislih te nosim.
V srcu sediš.
Ničesar ne prosim,
ko stran odletiš.

Bolezen v besedi
je kakor ljubezen,
ki raste v bedi.
Je mleka premalo,
le med se cedi
z roba,
po skledi.

Seveda si srčna.
A danes vseeno
pozabi na raj.
Odmisli slaščice
in njih ves sijaj.

Kot dober prijatelj
predlagam umik.

Pa vzemi še nekaj
doma ... za dotik.

Art Ajva

NEVID(E)NA LJUBLJANA S ŠTUDENTI PSIHOLOGIJE MEDNARODNE IZMENJAVE

Kot še z vsako skupino smo se dobili pred Mestno hišo. Razdelili smo se v tri skupine in krenili vsak po svoji turi. Že po pol ure sem ugotovila, da so »moji« študentje že precej izčrpani. »Joj,« sem pomislila pri sebi, »kaj vse vas še čaka v tem krutem svetu. Ob tem enostavno ne boste imeli časa za utrujenost.« Že po pol ure pripovedovanja so imeli polno glavo grozot, očiten je bil »upor duši«, ki niso več želele poslušati tega, kako strašno je, če na cesti ostaneš sam s seboj. Zato sem postavila – seveda tudi sama sebi – vprašanje, kako sem lahko sploh zdržala vse to, kar je trajalo ne samo pol ure, temveč celih 17 let. 17 let bitke za obstoj, bitke za naslov, bitke za pravico biti. Sklenila sem, da jih ne bom mučila in sem raje preklopila na malce iskrivosti in humorja. S tem sem na lica privabila nasmeške, hodili smo lahkotneje in predvsem lažje dihali. Telo namreč pokaže vsako misel ali čustvo. Lepa čustva se zrcalijo na lep način, grda zatemnjeno. Ker so bili z mano študentje psihologije, sem skušala izpostaviti predvsem to, kako se posameznik počuti kot oseba v položaju brezdomca. Spregovorila sem o posledicah na duši in telesu, kar so ob pripovedovanju najbrž tudi sami čutili. Govorila pa sem tudi o tem, da čas hitreje beži pri 40. letih, kot ko jih šteješ 20 ali 30. Ko si starejši, postajaš vse bolj napet, nepredvidljiv in pripravljen na izpade, če začutiš, da stvari ne stojijo prav. Kaj naj dodam, razen da so Finci v Rogu prikimali, ko sem omenila Laibache. Ja, te pa poznamo. In sem

foto: arhiv KU

nas na ta način malce povezala. Irfan se je samo gostoljubno nasmehnil, ko sem jih pripeljala k njemu, in priznal, da po novem vsaj dve leti ne sme biti glasen na protestih, ker gre drugače v zapor. Ah, Irfan, saj si izkričal skoraj vse, kar si imel. Spočij si malo in na ulice pošlji mlado silo, ki ne razume, kaj pomeni biti izpisan, izbrisan, brez dokumenta ali prispele pošte. Ko bo to došla, bodo obstajali že drugi mehanizmi. Kot ti in jaz se bodo spraševali, kam je ušel najlepši čas, ko smo (še) verjeli v smisel države in poštenost. V Stigmi so nas lepo sprejeli, razložili so nam bistvo svojega delovanja in odgovarjali na postavljena vprašanja. Ugotovili smo, zakaj se hepatitis C (HCV) tako kruto širi, veliko, veliko hitreje kot AIDS. Virus HIV-a po nekaj sekundah izhlapi iz krvi, uniči ga zrak, virus HCV-ja pa je bolj trdovraten, zrak ga ne uniči. Žal ogromno tistih, ki imajo HCV, o tem molči. Zato sem bila presenečena, ko je moja znanka izjavila, da jo čaka zdravljenje HCV-ja. Na vprašanje, kako to, da ga ima toliko ljudi, mi je odvrnila, da večina o tem molči. V Stigmi so obiskovalcem postregli s paketki kondomov, ki jih priporočam vsem, da ne bi ena lepa noč, magnetna sila teles in nekajminutna ekstaza povzročila toliko nepotrebnih težav in za povrh terjala še dolgotrajno zdravljenje. Energijo je prijetneje hraniti za kaj bolj finega. Pa srečno.

Anastazija Om

ZGODBA O ..., 26. DEL

Don Pierino je že dobro obvladal delo z mladimi, vendar je za vsak malce neobičajen korak iskal odgovor in rešitev med svojimi otroki komune. Tudi tokrat. Pisalo se je leto 1993. Normalno, da je že zelo popularen – posebno med mladimi. Rock zvezda? Zna biti. Zato so na italijanski TV (RAI) prišli do ideje, da bi ga povabili v zanj malce nenavadno vlogo. Bil naj bi moderator v oddaji Rock Caffè. Za kaj sploh gre? V studiu naj bi gostil znane italijanske pevke, pevce in bende, ki pa so vsi bolj ali manj rokerji. Vendar ... kako naj on kot duhovnik vodi tako oddajo? Mar ni rock hudičeva muzika? V cerkvi so po navadi le orgle. Vendar pa sta ga njegovi

svojejavost in popolna podpora mladih v centrih prepričali, da se je spustil v to igro.

Zakaj že? Star indijanski pregovor pravi, da če hočeš nekoga spoznati, moraš narediti miljo v njegovih mokasinih. Preprosto, mar ne? Če hočeš torej dobro spoznati probleme mladih in vzroke, zakaj končajo v drogi – pojdi med njih. Nihče ne ve, koliko mladih je ta oddaja prepričala, da so vstopili v komuno. Toda znano je, da so mnogi od nastopajočih ostali v stikih z donom in večkrat koncertirali v centru Molino Silla.

Taubi

Tjaša Žurga Žabkar

POVZPNEM SE ŠE PO ZADNJEM KLANCU

Kralji ulice smo spomladi letos obiskali Živo knjižnico na Čopovi ulici v Ljubljani in tam spoznali več zanimivih knjig. Eno od njih, Barbaro, smo zaprosili, da bi nam zapisala svojo zgodbo, ki jo je pripovedovala na knjižnici. Bila je takoj ZA – preberite jo še vi!

»Povzpnem se še po zadnjem klanecu, ki vodi do doma. Ker sem imela danes več ur, sem končala kasneje, zato pozorno opazujem, če je očetov avto pred hišo. Ko se dovolj približam dovozu, si oddahnem, ni ga še! Imam še kakšno uro, ki jo lahko preživim bolj mirno kot sicer. Če hitro naredim nalogo, posesam dnevno, vase zmečem kosilo, mi uspe, še predno se pojavi na vratih, iti k Andreji. Ob načrtu, da mi danes uspe preskočiti domačo soško fronto, odprem vrata in stopim v hišo. Ploščice so bele, verjetno je mama spet pomivala, in diši po kosilu. Na hitro ošvrknem mamo za štedilnikom in se usedem za mizo. Pripravim zvezke in se lotim naloge. Z nalogami večinoma nimam težav, zato me mama skoraj nikoli ne opozarja nanje. Včasih si želim, da bi me vprašala, če sem naredila nalogo. Občutek, da je vse to že tako samoumevno, mi ne prija. Ljudje so se navadili, da lepo govorim, delam naloge, ne ugovarjam, se ne spuščam v prepire ... Počutim se, kot da ne morem izraziti občutij, ki jih doživljam. Včasih bi z veseljem prijala vazo in jo zalučala v bližnjo steno, naj se razdrobi na tisoč majhnih koščkov. Vendar ne smem, ljudje tega niso vajeni od mene, zato vedno znova požrem vse, kar se dogaja, in ne odreagiram. Žal vedno ostajam razdrobljena le jaz znotraj sebe, polna občutij, ki ne smejo na plano. Če jih pokažem, bom zavrnjena. Naredim sesalca in se lotim sesanja. Zaradi ropotanja sesalca nisem spremljala dogajanja okoli sebe. Kar naenkrat začutim, da se je stanje doma spremenilo, da je dihanje bolj plitko in ropotanje tišje. Ozrem se čez ramo in zagledam očeta. Vse mi je jasno. Kadar je doma, moram vedno paziti, kaj rečem, če imam obute copate, da vse naredim, kot je treba, vse samo, da ga ne ujezim. Najbolje je, če se delam, da ne obstajam, da ne slišim in ne vidim. V hišo prinaša težo, strah in stalni nadzor, zato se nikoli, ko je doma, zares ne sprostim. Opazim, da danes gleda z napol priprtimi očmi, njegova žila sredi čela je izbočena, kot da bo vsak hip eksplodirala, in njegova lica so rdeča kot stop znak. Opominjajo, da moram biti danes v pripravljenosti, saj je v drugi fazi. V tej fazi je najhujše, tako da danes ne smem zapustiti doma. Paziti moram, da bom imela vse pod nadzorom in bom stopila v bran mami. Ta faza vedno prinese največ klofut, prepиров,

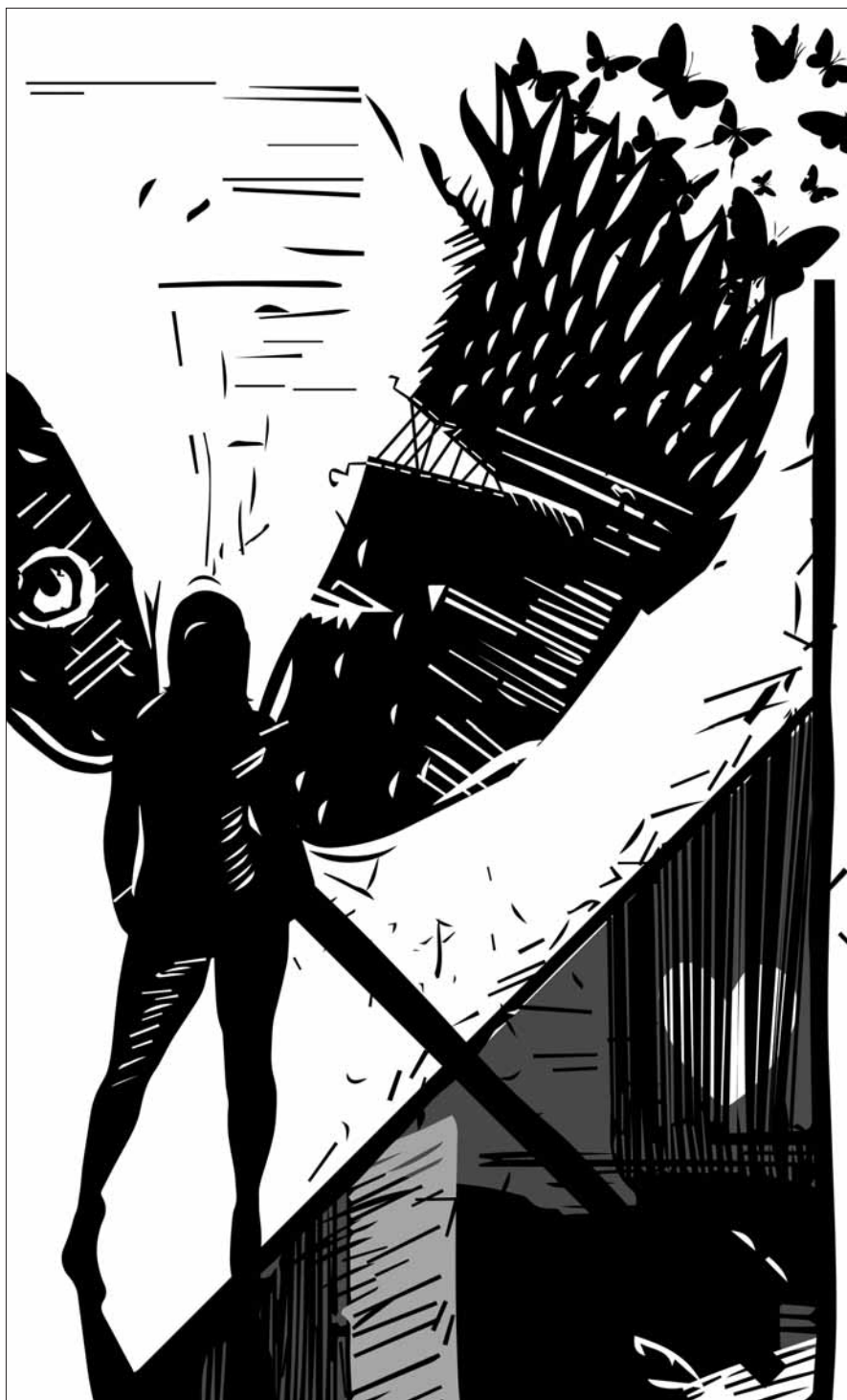
vpitja in groženj. Po navadi traja dolgo v noč, tako da lahko dober spanec danes ponovno črtam s seznama. Zadnji mesec se druga faza stalno ponavlja, zato vsak večer prosim Boga, če že obstaja, naj se končno konča ta faza. Očitno me je danes ponovno zatajil, tako kot že tisočkrat poprej. Počasi in tiho pospravim sesalec, pogledam očeta, ki si za mizo nekaj brunda, in odnesem sesalec v kot, kamor sodi. Mama prinese kosilo na mizo in tako se hišna fronta začne. Vsi zazrti v svoje krožnike poslušamo očetovo tarnanje, da je kosilo premalo soljeno, da je mama ponovno dala smeti v kanto za smeti (po njegovem jih ne bi smela dati), da vse dela za njegovim hrbtom in da mu bo že še plačala. Ker vemo, kaj sledi, če se ugovarja, si rajši vsak v svoji glavi pojemo pesmico. Lažem. Vsak izmed nas le čaka, kdaj bo udarilo rjovenje in vpitje. Oče počasi zaradi nezanimanja vedno bolj povzdiguje glas, dokler ne pride do kričanja. Med tem časom že vsi vse pojemo, a se bojimo stvari pospraviti z mize. Kakršno koli dejanje je lahko povod za eksplozijo njegove žile. Z grozo v očeh opazujem Jureta, ki mu ni jasno, kaj se dogaja, le nemo sedi in opazuje. Zaradi kričanja se je prebudila Nina, ki jo moram pomiriti. Previdno vstanem izza mize in odhitim do sobe. Previdno jo vzamem iz posteljice in jo privijem k sebi. Hudo mi je, ker mora poslušati vso to grozoto, ki se jasno sliši iz dnevne sobe. Želim si, da bi jo lahko obvarovala pred vsemi bolečimi besedami očeta in pred vsemi nepredvidljivimi sunki po ledvicah ali pred čevlji, ki ti letijo naravnost v glavo. Tako rada bi jo odpeljala nekam, kjer bi se lahko v miru igrali z ropotuljicami in kjer bi ji lahko mirno pela uspavanke za lahko noč. Nekam, kjer bi bilo dihanje lažje opravilo. Da se preveč ne obotavljam, se vrnem na naše bojno polje. Oče proti mami. Vedno se prepirata zaradi enih in istih stvari. Oče mami vedno očita ene in iste zadeve. Denarne stiske, naše nevzgodno obnašanje, večkrat tudi omeni, da se je mama »kurbala«. Zraven doda nekaj psovka, kot so prasica, kurba, baba neumna in podobno. Mama le joka in vsake toliko reče kakšno besedo nazaj v obrambo. Oče ne sedi več, temveč zviška gleda mamo in ji pridiga. Sovražila sem ga, ko je tako navzdol gledal nanjo. Veliko je pretrpela zaradi njega in ni si zaslužila, da tako dela z njo. Vedno znova sem si obljubila, da bom naslednjič jaz povzdignila glas, utišala očeta in osvobodila mamo. Vendar je bil moj strah vedno znova prevelik, zato sem le kdaj pa kdaj v hudih stiskah zakričala ali ga

rotila, naj preneha, vendar sem hitro končala. Znal se je postaviti nad mano. Tako nekako so izgledali moji dnevi otroštva, odkar pomnim zase. Polno vpitja, groženj, zatrtih čustev, neprespanih noči. Stalno v strahu in v nevarnosti, kaj bo sledilo. Ko sem dokončala svojo osnovno šolo, sem odšla na srednjo šolo v Ljubljano. Tako sem bila večino dni zdoma, kar pa ne pomeni, da nisem razmišljala o njem. Veliko in preveč je bilo poglobljanja v to, kaj bo, kaj lahko storim, kdo je kriv ... Od vseh zatrtih čustev, vsega neizrečenega straha in jeze so se začele poglobljati moje težave s hrano. Že v osnovni šoli so bile prisotne, vendar ne tako intenzivno, kasneje pa so izbruhnile. Bile so mi edina rešilna bilka v mojem življenju. Hrana je bila edina stvar, ki je bila stalnica v mojem življenju. Bila je tam, ko sem jo rabila, in ko sem jo odrinila daleč proč, je tam tudi ostala. Bila mi je edina uteha in rešitev, kako se spopadati s problemi. S hrano sem se lahko kaznovala ali nagradila za dogodke v svojem življenju. Tako sem počasi tonila v začaran krog motenja hranjenja. Ne, nisem se zavedala, da tonem. Včasih sem se ob svojih ritualih zdrznila in se zavedala, da je moje početje škodljivo, vendar mi je bilo v tistem trenutku mar le za potešitev notranje napetosti. S 15. leti sem začela delati in služiti kruh zase in za družino. Hodila sem v šolo in zraven še delala. Tako sem nekaj časa celo imela občutek, da kaj doprinesem v mojo družino in nisem le odvečni potrošniški material. Tako sem si lahko sama plačevala položnice, svojemu mlajšemu bratu in sestri pa sem tako vsake toliko polepšala dneve s kinom. Nekaj časa sem lahko peljala tako življenje, vendar me je na dolgi rok začelo izčrpavati. Nisem več imela energije in volje, moja samopodoba in samozavest pa sta se le še zmanjševali (če je bilo to sploh še mogoče). Nisem več imela hobijev, le še obveznosti, ljudje pa so mi šli enostavno na živce. Nisem več prenesla družjenj in moja komunikacija je pešala. Začela sem se zapirati vase, postala sem arogantna in nedostopna. V meni je vrelo od jeze, razočaranja, strahu, sramu in žalosti. Sovražila sem ta del sebe, ko sem postala šibka, ko sem imela občutek, da ne bom več zdržala, da se bom zlomila. Hrana mi ni več dajala zadovoljstva in utehe, zato sem se zatekla k rezanju. Ko mi je britvica vedno znova zadala topo bolečino, se je moje telo zdrznilo in notranja tesnoba je popustila. Vedno znova je bilo treba iti globlje. Bila je edina stvar, ki mi je prinašala potešitev v življenju, bila mi je varnost, ki sem si jo lahko zagotovila.

Kakšno leto sem živela v takšnem tempu. Dokler se nisem zlomila. Zlomila in zdrobila na tisoče koščkov, za katere sem verjela, da se ne bodo nikoli več sestavili. Želela sem si preprosto umreti in zapustiti ta svet. Pristala sem v psihiatrični bolnišnici. Dobila sem zdravila, posteljo in mir. Čudno se sliši, vendar prvih nekaj dni je bil zame to oddih. Končno ni nihče vpil name, ni me več skrbelo, če bom naredila nalogo, prvič me ni skrbelo, če bom zdržala naslednjo uro brez tesnobe, prvič me ni skrbelo, kako bo, ko pridem domov, prvič sem lahko bila strta 17-letnica. Prvič sem se lahko čutila in prvič so me pohvalili za moj jok, namesto da bi me tepli.

Dolgo časa sem ostala za zidovi te ustanove, saj sem prvič našla ljudi, ki so me razumeli, poslušali in me ne obsojali za moja dejanja. Postali so na nek način moja družina, kjer sem se počutila prvič varno in sprejeto. Počasi sem spoznala dinamiko svoje družine, začela sem razumeti, da sem zaradi okoliščin doma osvojila vedenja, ki niso v prid meni. Takrat sem potrebovala hrano in rezanje zato, da sem preživela, da sem vzdržala vso napetost in breme, ki sem ga dnevno nosila na ramenih. Potrebovala sem neko stvar, ki mi je dajala upanje v boljši jutri. Čeprav sta bila hrana in rezanje slabo upanje, sta bila vseeno edina, ki sta me v najtežjih dneh držala pokonci. Ko sem že mislila, da ne bom zmogla več, sem z rezanjem sprostila napetost in dobila upanje, da se bo nekoč spremenilo. Hrana pa mi je zapolnila občutek praznine.

Zgodba bi bila popolna, ko bi lahko rekla, da je moja družina sprejela moj odhod v bolnišnico. Da so se kar naenkrat zavedali, da gre pri nas nekaj močno narobe. Žal se to ni zgodilo. Veliko ljudi sem v tem času izgubila, za veliko ljudi sem postala nora, večji del moje družine pa je ostal z mano. Ostali sorojenci so začeli čutiti mojo stisko, saj so šli sami čez enake dneve kot jaz. Pomagali so mi splezati iz dreka, v katerega sem zapadla, in mi dali vedeti, da nisem edina, ki se tako počuti. Kar naenkrat sem dojela, da moja sorojenca čutita enako kot jaz, le da o tem nismo smeli govoriti. Imeli smo enake rane in bolele so nas enake besede. Bilo je jasno, da smo vsi trpeli v sebi, le vsak zase. Mama mi je postala podporni člen, bodrila me je, ko je bilo hudo, in mi pomagala čez marsikatero oviro. Oče pa žal ni videl problema v naši družini, še danes ga išče vsepovsod drugje, vendar na koncu vedno konča pri alkoholu. Bolnišničnega zdravljenja ni podpiral. Čutila sem njegov sram, da ima hčerko v umobolnici. Bilo je grozljivo in boleče, ko vedno znova vidiš, da se te sramuje. In vedno znova si želiš, da bi te sprejel, da bi spregledal in bi končno lahko živeli drugačno, srečno ... Nekaj časa sem želela našo družino sestaviti skupaj,

Tjaša Žurga Zabkar

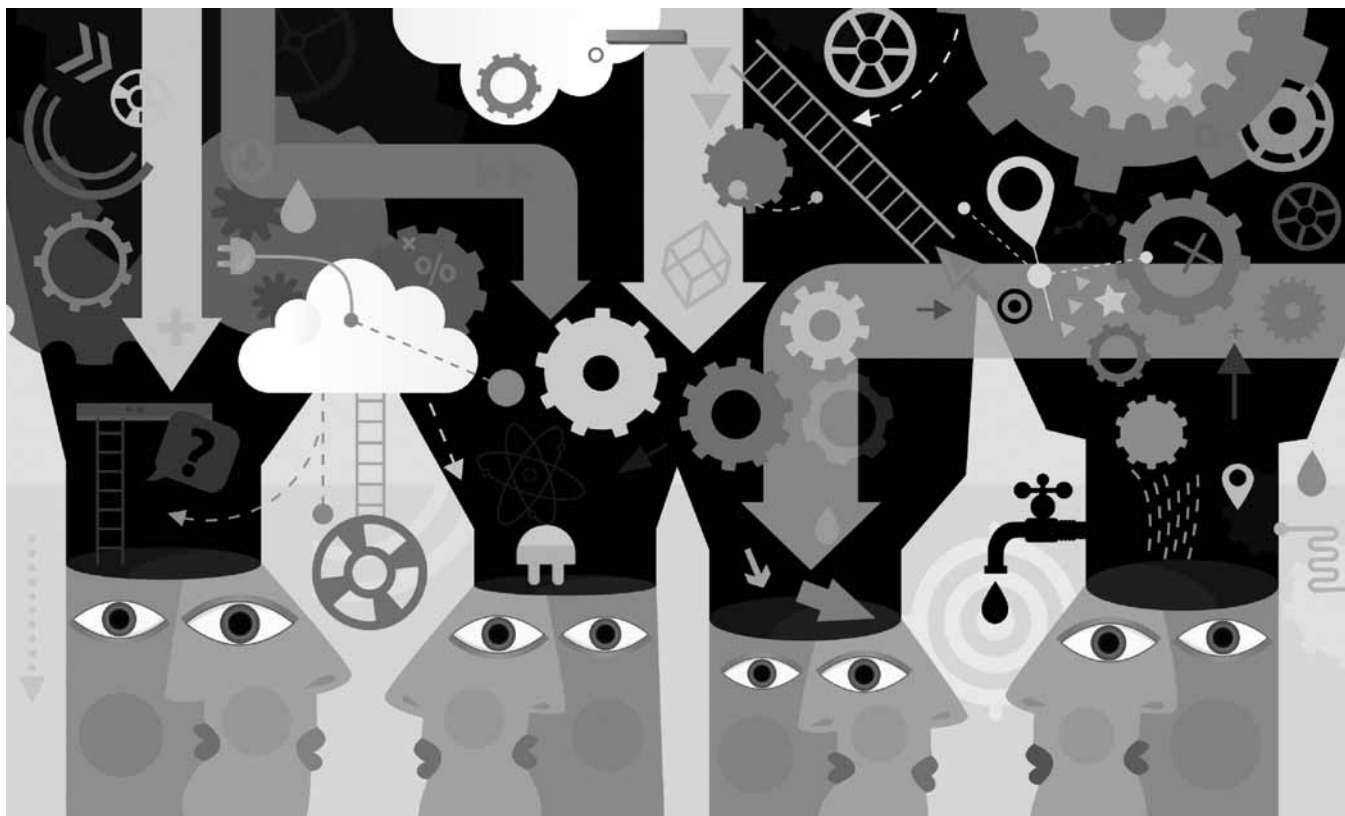
da bomo končno eno. Vendar sem se vedno znova spotaknila in padla na kruto realnost. Spoznala sem, da lahko spremenim le sebe in moram žal sprejeti bolečo resnico, da nikoli ne bom imela očeta, ki bi me objel in mi nudil varnost in zavetje. Da naša hiša ni varno zavetje pred nevihto in da nikoli ne bom mogla pomagati očetu. Danes sem tu z veliko brazgotinami, ki mi jih je pustilo življenje. Moja pot iskanja sebe se še ni končala. Vsak dan znova se spoznavam in uvidevam vzorce, ki mi jih je pustilo otroštvo. Vsak dan se bojujem z občutki krivde in manjvrednosti. Še vedno me velikokrat zanese, da bi očeta želela rešiti iz peklenske omame. Kakšne dni tako

preživim v postelji, poplavljeni od solz. Včasih me še vedno tako zelo boli ...

Vendar so tudi dnevi, ko sem bolje, ko ima življenje namen in se zavedam, da si lahko ustvarim nekaj lepšega od tistega, kar sem imela. Takrat sem zares hvaležna, da sem imela možnost uvideti, kaj zares pomeni živeti. Takrat začutim v sebi moč, ki me vodi že vsa ta leta. Začutim in vidim, da se da priti iz najbolj peklenskih časov, tudi takrat, ko misliš, da ne boš zmogel niti koraka več. Zavem se, da sem lahko srečna kljub temu.«

Barbara

TJAŠA ŽURGA ŽABKAR

Tjaša Žurga Žabkar

ODZIVI GLEDALK IN GLEDALCEV NA SLIKI TJAŠE ŽURGA ŽABKAR

Vidim ujetost v začarani krog, v ta mehanizem, v brezizhodnost; to me spominja na ujetost v pridobitništvo (se nanaša na sliko, objavljeno v septembrski številki). Vidim dvojnost v tem obrazu. Mesto, a ne vem kakšno. Vidim borbo, kot ko se sam v sebi boriš, ali boš sprejel ta mehanizem pridobitništva ali ne. Na sliki zgoraj vidim tekoči trak. Standardizacija ljudi. Nič dobrega ne vidim na nobeni od teh dveh slik. Vsi smo v enakem proporcu. Ujeti v kolesju, kjer je veliko koles povezanih. V tej lestvi pa vidim pot v boljši jutri iz tega kolesja in začaranega kroga. Beli oblaček pomeni kritično razmišljanje. Sabina	Urbanost, težki stroji, mehanizmi, v bistvu začudenje te osebe, ki ima to v glavi (se nanaša na sliko, objavljeno v septembrski številki). To se vidi, ker ima tako izbuljene oči, ker ji toliko dogaja v glavi. A ker ima v ozadju še nek drugi jaz, ki mu je vse jasno. Eno od dveh polovic te osebe pa vse to zelo »mede«. Povezanost ljudi preko zapletenih mehanizmov (slika v tej številki KU). Te osebe so ali dvojne same v sebi ali pa predstavljajo združeni dve osebi skupaj. Postavlja se veliko vprašanj pri tej povezanosti. Veliko izzivov, kako se povezovati. Ker so mehanizmi zapleteni. Je vse zelo sivo. Cela situacija. Cel kup njih nejasnosti obstaja. Juš	Kot da je nek par, ki se zelo trudi, da bi ustvaril neko mesto (se nanaša na sliko, objavljeno v septembrski številki); so tu dvigala, konstrukcije, se trudita, da bi uspela, prišla do denarja. Želita si priti do denarja, za katerega je ustvarjeno to mesto. Ti ljudje se po najboljših močeh trudijo, da bi njihov model funkcioniral (slika v tej številki KU). Vsak ima svoj model in se trudijo po najboljših močeh, da bi njihov model deloval, da bi potem dobro deloval tudi ta skupni model. Pina
---	--	---

TATU ZGODBA

S kolegi smo preživelimi popoldne in večer v prijetni družbi, precej smo tudi popili. Proti jutru me je prebudila skeleča bolečina na levi roki in zgrožen sem ugotovil, da sem v stanju nepriselnosti – kot tudi vseh sedem ostalih iz družbe – pristal na to, da nam je kolega naredil identične tatuje – rezilo s kačo. Z leti je kača zbledela, želim pa si, da bi zbledel tatu v celoti, saj niti pod razno nisem pristaš tovrstnih okraskov.

Mujo

MIR NA USTNICI

ZGORAJ SEM SI POSTLALA,
S PONIŽNOSTJO SEM SI ZADALA

ZADNJI UDAREC

IN VENDAR SEM SE VRTELA.

NEKDO BI LAHKO PRIZNAL,

DA SEM SE MU ZASMILILA.

NEKAJ JE ŠE KRILIL Z ROKAMI,

NATO OBUPAL

IN NAZADNJE IZDIHNIL.

KO JE SMRT VEČJA OD ODREŠITVE,

SI JE TEŽKO PRIZNATI,

DA SI VEČJI BEDAK KOT BI SI LAHKO ZAMISLIL.

IN VENDAR SEM SE VRTELA.

KARMISS

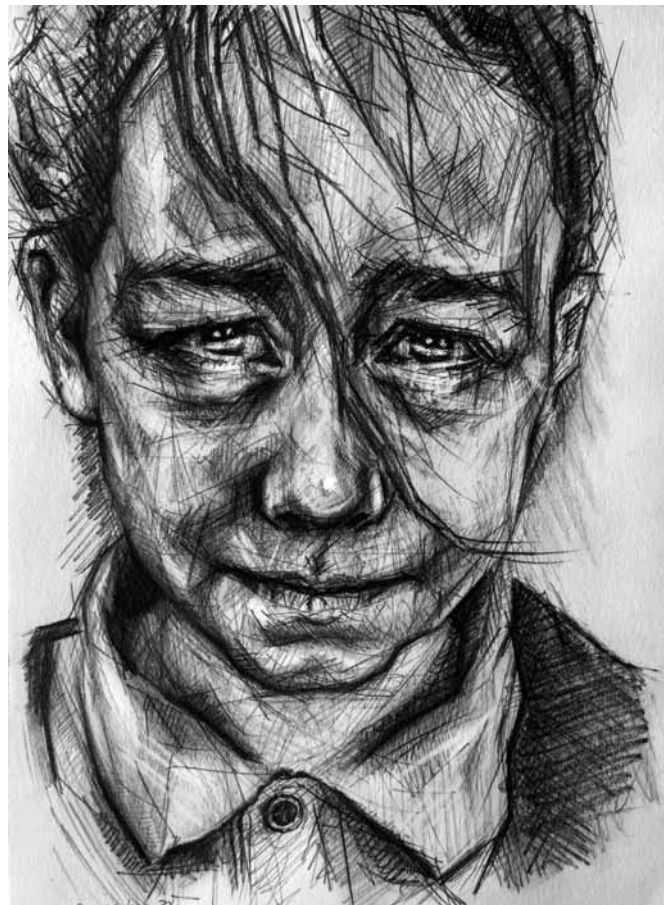
09
KRALJI
ULICE

ČE JE ČLOVEK OD SREČE PIJAN, MAR MORA IMETI ALKOTEST?

GREGOR B. HANN

LSD - TRIPI

Lahko bi se reklo, da sem imel kot najstnik precejšnjo smolo, saj sem se nekako uspel prebiti v klapo, ki je bila precej starejša od mene. Pisana družina fantov in deklet, ki so že zakorakali v dvajseta leta, je mlečnozobega in neizkušenega šestnajstletnika sprejela medse ter mi na mah odprla duri v svet vseh mogočih čudes. Tisti naravni časovni tampon mi ni bil namenjen. »Ti si edini mulec, ki se lahko družiš z nami,« sem moral dostikrat poslušati. Če pomislim, sem jim bil na nek način celo hvaležen, saj sem zaradi njih med svojimi vrstniki užival precejšen ugled. Revež nisem vedel, da imam enosmerno karto za ekspresni vlak, ki vodi v pogubo. Tinejdžerske prioritete so vsem jasne – želel sem si biti »in«. V nekem trenutku je tako prišel na vrsto tudi LSD. O tej halucinogeni magiji se je veliko govorilo in če se je že govorilo, se je v lastni režiji. Nekega dne, ko se je zvečerilo, smo pohrustali vsak svoj pivnik in se hrabro podali tripati v noč. Čez čas smo se neučakano začeli spraševati, kdaj bo prišlo. »Kaj ni vse vijoličasto?« je rekel nekdo. »Res je,« smo se strinjali vsi skupaj. V tistem smo se začeli spuščati po klancu, pod našimi nogami pa se je izrisala močna svetloba, ki nas je nosila višje in višje. Prvotno navdušenje se je kmalu spremenilo v strah. »Odnoslo me bo v veselje,« sem resno pomislil. Zaželel sem si nazaj na trdna tla in kot bi tlesnil s prsti, se je to tudi zgodilo. Počasi sem uvidel, da lahko kontroliram neprijetne dogodke, ki jih ni bilo veliko. Včasih nas je malce zaneslo, toda zelo hitro sem v glavi naredil red. V ospredje so prišla najrazličnejša čudesa. Čutil sem se ogromnim prstom, ki niso nikakor uspeli zagrabit cigarete, gumbi so bili na dotik kakor stopljeni, ko pa sem se naslonil na steno, se je ta udrila in me prijetno objela, vse je sijalo, barvni odtenki so bili neverjetni ... Skratka, med potepom so se nam dogajala takšna in drugačna čuda. Tudi smeha ni manjkalo, pravzaprav je bil edina reč, ki je nismo uspeli najbolje kontrolirati. Ko smo se na neki točki smejali do onemoglosti, smo nevede pritegnili pozornost dveh biričev, ki sta bila na obhodu. Ko sta pristopila, smo se v hipu umirili in se trudili kazati resne obraze. »Dokumente, prosim!« se glasi znana fraza, ki tisto noč ni izostala. Problem. Kako za vruga naj primem osebno izkaznico, če pa je tako neznatna in so moji prsti tako veliki, sem se spraševal. Ko je prijatelj prvi izročil osebni dokument, se je zadeva začela zapletati. Osebna kontrola je začela puhteti, nič se ni dalo storiti. LSD je pokazal zobe. »Ime in priimek,« sta ga vprašala. Med nenadnim navalom sline mu nikakor ni uspelo izgovoriti niti besede, pljuval je, medtem pa je bilo slišati le prvo črko njegovega imena. Kaj pljuval, kar teklo je iz njegovih ust. Biričeva beležnica se je spreminjala v zmazek in na njegovem obrazu se je jasno izrisal gnus. V tistem nas je odneslo vsakega posebej. Eden je govoril kot dež, drugi je opazoval le njemu znan film, policista pa nista vedela, kaj naj storita. Na koncu nas nista niti popisala, zaželela sta nam lep večer in karseda hitro odnesla pete. Ni se jima ljubilo ukvarjati z nami – hvala jima. Noč je prinesla še veliko odklopov, nekaj časa sem prebil celo v risanki. Res, vse je bilo narisano, razen mene. Lagal bi, če bi rekel, da je bila to neprijetna izkušnja. Odprla mi je apetit in tudi v prihodnje sem tripal. Bude, hoffmani, ohmi, jagode ... so me spremljali naslednje tri mesece. Ravno v tistem času me je pot pripeljala tudi do Amsterdama, kjer sem ravno zaradi zgoraj opisanih dogodkov obiskal »kitchen«. To je kuhinja, kjer kemiki pripravljajo različne verzije LSD-ja, najsi so to pivniki, kapsule, kristali ... V Slovenijo sem se tako odpravil podprt s povsem svežimi tripi. Izbral sem halucinogene bude. Kot

Lea Artist Mihalič

znamke lično zloženih tristo pivnikov je bilo starih le tri dni, kar sploh ni zanemarljivo. Stari pivniki namreč počasi izhlapijo in izgubijo na moči, že nepravilno prenašanje sem in tja jim škodi. Po prihodu domov je moja ekipa kmalu izvedela, kakšne »dobrote« sem prinesel s sabo, in nemudoma sem jih imel precej za vratom. Temu je botroval zanimiv dogodek. Prva, ki sta me ujela, sta bila dva prijatelja iz prej omenjene starejše družbe. Da bi si povrnil vložek, sem se odločil manjši del zaloge prodati, toda njima se je vse skupaj zdelo precej sumljivo. Le kako bi lahko takšen zelenec prišel v amsterdamski »kitchen«? Meni se je, iskreno povedano, vse skupaj zdelo sila zabavno, saj sem vedel, da jima ne bo čisto nič jasno, ko jima bo Buda razkril vse skrivnosti veselja. Dogovorili smo se, da ostanemo skupaj, dokler ne bosta sigurna, da zadeva deluje. Sam nisem vzel ničesar, saj sem imel naslednji dan obveznosti. Ni trajalo dolgo, ko jima je začelo dogajati. Enemu izmed njiju je avtoradio začel delati preglavice. Gumb za glasnost mu je razvlečen čez pol avta ostal med prsti in celo večnost mu ga ni uspelo premakniti. Voznik je v zadetosti na srečo vozil vse počasneje, v bistvu je z vožnjo dodobra oviral promet. Barve, smeh ... in to na kubik. »Mulc, ti si edini, ki se lahko družiš z nami,« sta ponavljala staro mantra. Seveda sta hitro parkirala avto in se peš odpravila v betonsko džunglo. Kaj naj rečem? Neke izkušnje so bile tudi pozitivne. Trip ti resda odpre neke kanale, katerih se ne zavedaš. Vendar je vedno ista pesem problematična. Kdaj je dovolj? Kolikšen bo račun? Se spleča? In potem je bilo ...

OBSODBE ESČP ZARADI STANJA V SLOVENSKIH ZAPORIH

Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP) ima sedež v Strasbourgu. Nanj lahko vložijo pisno pritožbo posamezniki zoper države članice organizacije Sveta Evrope, ki ne uspejo doseči pravice v postopkih pred domačimi sodišči. Organizacija Sveta Evrope trenutno šteje 47 držav članic, med njimi od leta 1993 tudi Slovenijo. S priključitvijo se je Slovenija zavezala spoštovati pravo, ki ga ESČP ustvarja preko svojih odločb.

Posameznik lahko toži Slovenijo pred ESČP zaradi kršitve človekovih pravic, ki jih je država povzročila z aktivnim ravnanjem (npr. mučenje v zaporu s strani pravosodnih policistov) ali opustitvijo (npr. če država v zaporu ni zagotovila dostojnih bivalnih razmer).

Sodbe ESČP so zavezujoče. Obsojena država mora žrtvam plačati odškodnino (za nepremoženjsko ali premoženjsko škodo) kot tudi vse stroške sodnega postopka in odvetnikov. Čeprav so postopki pred ESČP praviloma dolgotrajni (večletni) in odločitve ESČP pogosto izmikajoče dvoumne, ima sodna praksa pomemben vpliv, saj države prisili k opuščanju slabega ravnanja, sprejemanju ukrepov in urejanja razmer, za katere se sicer dolgo kar ne najde volje ali denarja.

Znani primeri, v katerih je bila Slovenija obsojena, je obsodba zaradi izbrisanih (sodba Kurić in ostali proti Sloveniji [GC], 26828/06, 13. 3. 2014) ter več kot 400 obsodb zaradi sodnih zaostankov (kršitev pravice do sojenja v razumnem roku).

Obsodbe zaradi nečloveških bivalnih razmer na Povšetovi

Slovenija je bila obsojena tudi zaradi neustreznih bivalnih razmer v ZPKZ Ljubljana (na t. i. Povšetovi), s čimer je prekršila prepoved ponižujočega in nečloveškega ravnanja, ki jo zapoveduje 3. člen Konvencije. ESČP je v sodbi *Štručl in ostali proti Sloveniji*¹ ugotovilo, da je Anes D. prebival pet mesecev, Jakob Š. in Henrik K. pa po osem mesecev v večposteljnih sobah zaprtega oddelka ljubljanskega zapora. Oddelek je bil zaradi prezasedenosti tako natrpan, da je vsak od omenjenih pritožnikov imel na voljo zgolj po 2,7 m² prostora.

V sodbi *Mandić in Jović proti Sloveniji*² je ugotovilo, da sta pritožnika na pripornem oddelku v podobnih razmerah prebivala vsak po sedem mesecev. Državno pravobranilstvo je v postopku sicer branilo, da so pritožniki imeli možnost preživljati čas zunaj celice (na dvorišču, v zaporniški menzi, v sobah za rekreacijo, v knjižnici), vendar je ESČP menilo, da je ob taki prezasedenosti, kakršna je bila ugotovljena v celotnem ZPKZ Ljubljana, težko verjeti, da so zaprti dejansko lahko preživljali svoj čas zunaj sob.

Obsojenci so smeli vsak dan po hišnem redu preživeti na prostem tri ure, ob koncu tedna pa dve uri. Zunanje dvorišče ni bilo pokrito, zato v primeru slabih vremenskih razmer njegova uporaba ni bila mogoča. Poleg tega so bili iz sob izpušteni samo še v času obrokov (v menzo trikrat na dan po 30 minut) in če so se prijavi na prostočasne dejavnosti. Te so se večinoma izvajale v sobi za rekreacijo, ki meri 50 m² in jo je hkrati smelo uporabljati največ deset obsojencev.

Položaj pripornikov pa je še dodatno zaostrojilo dejstvo, da so lahko na prostem, kar je tudi pomenilo izven sob, *preživeli le dve uri na dan*.³ Obroke so prejeli v sobah, možnosti prostočasnih aktivnosti niso imeli. Rekreacijsko sobo, ki je merila 17 m² in so jo navadno hkrati uporabljali štirje priporniki, so smeli uporabljati le dodatni dve uri na teden.

foto: Aleksander Petric

*Pripornik je bil 22 ur na dan zaklenjen v 16,28 m² veliki sobi, skupaj še s petimi drugimi.*⁴

Obsodbama so sledile uspešne zahteve za odškodnino in individualne poravnave s strani mnogih drugih pritožnikov, ki so v preteklih letih prestajali pripor ali kazen zavora na Povšetovi.

Omenjeni obsodbi Slovenije pred ESČP sta opisovali stanje na Povšetovi v letih 2009 in 2010, ko je bil delež zasedenosti glede na povprečno število zaprtih oseb čez celo leto: 204,61 % v letu 2009⁵ in 191,41 % v letu 2010⁶. Težave zaradi prenapolnjenosti se je nato reševalo s prerazporejanjem iz bolj zasedenih v manj zasedene sobe in oddelke ter premeščanjem zaprtih oseb v druge zavode, ki so manj zasedeni. V letu 2014 je bil delež zasedenosti na Povšetovi (v povprečju čez celo leto) »zgolj«⁷ še 156,55 %.

Še vedno pa velja, kar opozarja tudi Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, da se »večina slovenskih zaporov nahaja v zelo starih zgradbah, ki so bile zgrajene za povsem druge namene«. Prenapolnjenost je prisotna tudi v nekaterih drugih zavodih. »Razumljivo je, da takšne bivalne razmere slabo vplivajo na počutje zaprtih oseb, vzdrževanje higiene in zagotavljanje zasebnosti. Slabe prostorske razmere ponekod zmanjšujejo možnosti za izvajanje določenih pravic zaprtim osebam (npr. zagotavljanje dela).«⁸

Ekvator

Ekvator

društvo za raziskovanje izkušenj kazni zavora

¹ Štručl in ostali proti Sloveniji, 5903/10, 6003/10, 6544/10, 20. 10. 2011.

² Mandić in Jović proti Sloveniji, 5774/10, 5985/10, 20. 10. 2011.

³ Kar določa tudi 213.a člen Zakona o kazenskem postopku in velja kot t. i. zakonski minimum: »Pripornik ima pravico do osemurnega nepretrganega počitka v štiriindvajsetih urah. Poleg tega mu je treba zagotoviti vsak dan najmanj dve uri gibanja na prostem.« (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14, aktualna verzija, dostopna na: www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO362).

⁴ Povzeto po prispevku v Reviji za kriminalistiko in kriminologijo: Ambrož, Cvikel, Oštrir, Problemi slovenskega zaporskega sistema v luči judikature Evropskega sodišča za človekove pravice, RKK, 64 (2013), 4, str. 345–357.

⁵ Letno poročilo Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij za leto 2009, str. 98.

⁶ Letno poročilo Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij za leto 2010, str. 99.

⁷ Letno poročilo Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij za leto 2014, str. 113–114.

⁸ Letno poročilo Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij za leto 2014, str. 114–115.

NEKAJ

cestnih

DA, DRAGA

Moja žena je doma iz veselja. Jaz imam veseljičke zelo rad, posebno pa mojo ženo. Še preden odpre svoja ljubka usta, se jaz že strinjam. Če slučajno ona nima prav, takrat popizdi in se v trenutku spremeni v medveda ali celo v tigra. Teško je bit pameten, če je ona nekaj med tigrom in medvedom; jaz pa sem navaden pes. Imamo pa psi eno lepo lastnost in to je zvestoba. Res je, da se te velikokrat ne opazi, ampak če človek dobro pogleda, je to čista resnica. Pes ima v življenju le eno željo – podariti svoje srce. V naravi psi živijo v tropih in so v bistvu zveri. Pa nazaj k moji ženi, kjer imam jaz vedno zadnjo besedo in to je: DA, DRAGA.

Kavica

ULIČNI TANGO

Se spomniš, na tvoj rojstni dan sem ti obljubil, da bova nekoč preplesala vso dolgo noč. »Se hecaš?« čudno si zažvrgolela, s priprtimi očmi si vame zrla in odvihrala daleč proč.

Pod najinim kostanjem te čakam vsak večer, do bolečine po rožnatem hrepenim. Moj bog, s teboj zbežalo moje je življenje, brezglavo te iščem, a te ne dohitim.

Iz rok se izmuzneš, ko se te dotaknem, v oblak se skriješ, ko širim roke v objem, noč me tolaži, ko dušijo me spomini, jaz sem s teboj, a tebe ni nikjer, ti moje gorje.

Katarina Kalaba

ČRKE PLEŠEJO

Sploh ni pomembno kako ga obrneš
prepogneš ali zviješ
vedno je na dosegu roke
v plastičnem zabojniku
spet drugič v trafiki
na avtobusni postaji

Zavedanje
da je uporabnost
vsestranska
je sila pomembna reč
namreč
lahko nudi toploto
zavetje
ali belino
in ko se leže oblečeš
ter zazreš v odejo
zagledaš
migajoče črne prikazni

zanimivo
vse se giblje

Aleš Jelenko

PLOČNIK ZVOČNIK

Na pločniku sva se poslovlila.
Edino pločnik nama je ostal.
Ugotovila sva,
da je na pločniku gneča
in se ljudje neradi umikajo.
Te kot ne vidiš,
ignorirajo,
mnenja so, da v njih
ne bomo trkljali.
A mi smo rojeni,
da vidimo, ne ignoriramo,
se ne umikamo in ne zaletavamo.
Samo opozarjamo!
Iz kolone prestopi v vrsto,
odpri zamašek »pločnik zastoja«.
Vse se začne in konča
na pločniku,
ljudskemu zvočniku.

Anastazia Om

POGLED NA SVET

Imam 35 let in sem prišel v Slovenijo, da bi našel službo ter si na ta način omogočil boljše življenje. Na žalost se je tudi tu zgodba o lepšem življenju končala na cesti. Bolj kot gledam okoli sebe, bolj ugotavljam, da se v vsaki državi živi podobno, prisotne so le nianse. Ljudje se pač povsod delijo na tiste, ki imajo vse, in tiste, ki nimajo nič. Sam sodim v drugo skupino. Naj se še tako trudim, da bi pošteno zaslužil za kos kruha, vselej naletim na odpor s strani tistih, ki imajo denar in »normalno življenje«, ali pa tistih, ki odločajo, kako bomo živeli navadni smrtniki. Že velikokrat sem se vprašal, kaj je danes »normalno«? Je normalno gledati na življenje kot gledajo oni ali kot gledam jaz? Kakor koli že je, svojega življenja ne bi zamenjal z življenjem nekoga, ki ima vse v materialnem smislu, pa ne zna živeti. Ne bi ga torej menjal z nekom, ki ima denar, hišo, avto, družino, nima pa srca ali duše. Taki ljudje se mi zdijo kot roboti, saj imajo vse sprogramirano. Smisla takega življenja ne razumem, najverjetneje pa tudi oni ne razumejo smisla mojega življenja. Dragi moji »normalni ljudje«, mirno me vprašajte. Ustavite se na cesti in vprašajte brezdomca, kako mu je, je lačen, žejen, zdrav, namenite mu vsaj kako toplo besedo. Verjemite mi, da vam bo čisto vsak vljudno odgovoril, s pravo mero razumevanja in topline. Nehajte živeti s predsodki, da so brezdomci ničvredni, da so sramota naše družbe. Ne, med nami so tudi fakultetno izobraženi, profesorji, doktorji, teologi ... vendar se je nekaterim pač zgodila nesrečna usoda. Ostali so brez družine, stanovanja in vsega drugega. To je problem sedanosti, problem modernega življenja. Če se ne bomo nemudoma lotili reševanja tega problema, bomo zelo hitro tudi sami postali del te zgodbe. Vprašajte se, če bi želeli videti svojega otroka, kako spi na cesti, nima nič za pod zob ali pa ne more do zdravnika, ker nima denarja ali zdravstvenega zavarovanja. Je to tisto lepo življenje, o katerem govorijo politiki? Hvala, ampak ne hvala. Mi ne želimo takega življenja, denar nam ne pomeni vsega. Ljudi ne delimo na črne in bele, na kristjane in muslimane. Radi imamo drug drugega, sočustvujemo s problemi drugih. Zato ne obsojajte, temveč raje pomagajte tistim, ki rabijo pomoč. Vsi smo predvsem ljudje, le da življenje iz nekoga naredi slabega, iz

drugega pa dobrega človeka. Toliko o tem, kakšen je moj pogled na življenje in svet okoli mene. Pozdrav od prodajalca Kraljev ulice, ki pomagajo brezdomcem in ljudem, ki nimajo službe, da zaslužijo nekaj malega in si zagotovijo vsaj najosnovnejše ter se pri tem ne ukvarjajo s kriminalom ali jim ni treba prosjačiti. Hyala!

Slaviša Vojnovič – št. prodajalca 559

DANES DOBIM POSTANOST

Nikoli nisem zares verjela, da duša polzi med prsti. Niso me prepričali, da lebdi. Zaman so se trudili, da bi mi jo predstavili. Pristala sem na to, da ostanem neznanka. Vsaj prostora mi ne more zmanjkati.

Karmiss

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PRIJAZNA GOSPA

Spoznala sva se pri prodaji Kraljev ulice na moji lokaciji, ko mi je gospa predlagala, da bi se namesto podarjenega denarja raje dobila in bi mi kupila kaka oblačila (majice, kratke hlače in podobno). Tako sva se res dobila čez nekaj dni in se odpravila po nakupih. Ker sem poznal pravo trgovino z nizkimi cenami, sva se napotila prav tja. Pot do trgovine nama je vzela kar nekaj časa in v tem času sva se pogovarjala o trenutni situaciji prodajalcev in brezdomnih, saj jo je zanimalo marsikaj v zvezi s pomočjo letem. Pokazala je navdušenje, da zberemo pogum in se odločimo za tovrstno delo. Sama meni, da je težko poslušati kritike, v stilu: »Najdi si delo« ali pa »Zakaj si ne najdeš pravega dela?« Popolnoma je razumela, da je to naše delo. Naposled sva prispela do trgovine. Dala mi je prosto izbiro pri nakupu do zneska 20 €. Verjamem, dragi bralci, da se vam ta vsota ne zdi velika, ampak če poznaš

pravo trgovino, zadošča za kar nekaj oblek. Poleg tega je gospa znala ceniti naš trud in razume, da prodaja Kraljev ulice ni enostavna. V Ljubljani še vedno obstajajo ljudje, ki so dobrega srca in pripravljeni pomagati. Upam na več razumevanja za naš trud, gospo pa lepo pozdravljam in se ji iskreno zahvaljujem. Srečno do prihodnjic.

Ero

S KRALJEM POPLAČAN PREVOZ VELENJE - LJUBLJANA

Velenje, smer Ljubljana preko prevozov.si in prijazna svetlolasa študentka. Prevozniki, ki jih najdem s pomočjo prevozi.si, so res hvalevredni. S študentko razvijem pogovor. Seveda se je začelo z vprašanjem, zakaj se odpravljam v Ljubljano. Kadar že grem v našo prestolnico, grem večinoma zaradi Nevid(e)ne Ljubljane, torej naših tur, s katerimi predstavljamo brezdomstvo, naše izkušnje in društva, ki so nam pri tem v pomoč. Iti v Ljubljano na izlet je zame strošek, ki si ga enostavno ne morem privoščiti, saj potem zmanjka denarja za osnovne potrebe. Sledilo je nekaj njenih vprašanj in moja predstavitev tur pa tudi mojega življenja. Pristaneva na bencinski črpalki v Dravljah. Iz torbe vzamem časopis Kralji ulice in ji ga poklonim. Pogleda me s svetlo modrimi očmi in izjavi: »Gospa, kaj takega pa nisem še nikoli doživela!« Pripravljene imam 4 €, saj ji želim plačati prevoz. »Gospa, kar obdržite denar, saj ste mi plačali s časopisom, predvsem pa z odkritostjo. Vso srečo vam želim,« mi zažvrgoli. In sva se razšli, ampak ostal nama je lep spomin na vožnjo Velenje - Ljubljana. Poleg tega da je naš časopis res Kralj med časopisi.

Anastazia Om

ČISTA DESETKA

Zunaj je bil lep majski dan in prodajal sem na običajni lokaciji, ko je mimo mene prineslo dve gospe zelo urejenega videza. Ponudil sem jima revijo, a sem ostal neopažen, dokler ni ena izmed njiju opazila mojega Lexa in

ga takoj pohvalila. Med njima se je razvnel pogovor o lepoti mojega psa. Lex sprva sploh ni reagiral na vse skupaj in je neganjeno ležal na svoji deki v kotu prostora. Ena izmed gospa me je prosila, če ga skušam pripraviti, da vstane, da ga bosta videli še v stoječi pozi, kar sem tudi storil. Tedaj sem ugotovil, da sta ga pravzaprav ocenjevali. Po kratki oceni sta se zedinili, da si zasluži oceno 10, in nad višino ocene nisem pritoževal. Ta je namreč odražala mojo skrb zanj in dobro fizično kondicijo, v kateri je. Povrh tega pa sta kupili še revijo, za katero sta mi tudi dali čisto desetko. Evrov, se razume. Če bi se odločili za nižjo oceno, bi to pomenilo tudi manj denarja. V vsakem primeru se gospema zahvaljujem za trud, oceno in seveda nagrado.

Ero

MENJAVA PRODAJNEGA MESTA

Zaradi selitve sem začel prodajati naš časopis v Velenju. V tem mestecu sem edini prodajalec. Zdi se, da je vsak začetek težak. Pravijo tudi, oblecite se poslu primerno. Nekako moraš biti opazen. Zato sem oblekel navadno majico zelene barve s poslikano modro kravato. Mimo mene je šel starejši gospod, ki se mu je naslikana kravata zdela zanimiva, kupil je časopis in me obdaroval z evrom še za kravato ter mi tako polepšal dan. Rad bi se zahvalil vsem kupcem v mestu Velenje, ki me je sprejelo na svojevrsten način.

prodajalec 440

COCA-COLA

Po dolgem času prav lep pozdrav od Stripija. Med prodajo Kraljev se velikokrat pripetijo prav zanimive situacije. Ena izmed takih se mi je zgodila zadnjič, ko sem šel v trgovino in si kupil Coca-Colo. Ko sem jo za na pol spil in jo odložil na tla, sem opazil na njej zanimiv napis: Ta poljub je zate, Kralj. Vsaka čast Coca-Coli.

Stripi

Dogodki:

NOGOMETNI TURNIR ZPKZ KOPER

Naša nogometna ekipa se je po nedavnem porazu v ljubljanskem zaporu na Povšetovi 26. 8. odpravila še v koprski zapor. Za razliko od prejšnjih let, ko smo odigrali le eno tekmo, je bil tokrat organiziran manjši turnir med ekipo obsojencev, zapornikov in nami. Tekmo proti obsojencem smo izgubili, proti pripornikom pa zmagali in na koncu osvojili drugo mesto. Ne glede na manjše napetosti znotraj naše ekipe, ki smo jih na igrišču vajeni, smo se imeli dobro. Z nogometom ob lepem vremenu smo si medsebojno popestrili dan in po športnem druženju pojedli okusno zaporniško kosilo. Osebe v zaporu je za nas poskrbelo zares dobro, zaporniki, ki so nam ob odhodu mahali in nas glasno pozdravili, pa so bili prav tako veseli našega obiska.

Goran J.

foto: arhiv Koprski zapori

Morje in mi - Izola 2015

foto: Žigažaga

KONGRES HUMANITARNIH ORGANIZACIJ

Na mednarodni dan humanitarne dejavnosti, 19. velikega srpana, sem se udeležila 5. kongresa humanitarnih organizacij, ki se je odvijal v mestu rimljanskega porekla, na Ptuj. Vsi se zavedamo, da sta osnovni vrednoti medsebojna pomoč in solidarnost, ki pa ju čedalje težje udejanjimo, smo slišali v uvodnih govorih. Solidarnost in skrb drug za drugega nas delata človeške. Zato so za svoje udejstvovanje v smeri potrditve zmožnosti nepožrtvovalne skrbi za druge podelili svečana priznanja. Udejstvovanje, ki kot svoje jedro temelji na humanitarnosti, naj bo nagrajeno. Nagrade so tako šle v roke Vladislavi Koblar, Silvi Žontar in Miju Levačiču, ki so s svojimi kratkimi zahvalami pokazali svojo skromnost. Posebno priznanje so prejeli tudi v Društvu Projekt človek, kjer je predsednica društva gospa Suzana Puntar ponosno sprejela cvetje in v sočasju 20. obletnice delovanja ponesla zahvale tudi med svoje zaposlene. Najvišje priznanje, kipec dobrote, pa je prejel gospod Janez Pezelj, ki je kot ustanovni član NFHOS eden izmed pobudnikov samega podeljevanja nagrad za udejstvovanje na humanitarnem področju. Nagrajenec se je v svojem govoru navezal na največkrat recitiranega slovenskega pesnika. Kot Prešeren nekoč je dejal: »Slep je, kdor se s petjam vkvarja, Kranjec moj mu osle kaže; pevcu vedno sreča laže, on živi, umrje brez dnarja.« Tako smo slišali, da slep je ta, ki dela na humanitarnem področju, saj dela in živi brez denarja. Ne bodimo slepi in gluhi. Odprimo se za raznolikost in sprejemanje ljudi, ki morebiti potrebujejo le neobsojanje in občutek varnosti. Da so, kjer so, da so prišli, ker so prestrašeni, ker so se bali za svoje preživetje. Ekonomska in politična

neskladja življenjske niti vlečeta na stran povečevanja revščine in socialne izključenosti. Doktor Srečo Dragoš nam je v svojem predavanju nazorno predstavil negativne trende revščine, ki so jih zaznali v zadnjih letih. Dejstvo je, da je Slovenija pri družbeno zaznani revščini nad evropskim povprečjem. Ko pa smo podrobneje pogledali rezultate nekaterih raziskav, nam je gospod profesor dokazal, da se nad deželo na sončni strani Alp zgrinjajo čedalje temnejši oblaki. Počasi povečujemo število revnih, kar ni zgolj posledica vse prevečkrat omenjane recesije, ampak je veliko število ljudi pod prag revščine spozelo že v času debelih krav. Tako smo iz časa tranzicije pa vse do danes ustvarili negativni trend. Ljudje so kljub višanju življenjskega standarda revni tako na finančnem, fizičnem in psihičnem področju. Častna gostja in dobitnica kipca dobrote iz leta 2011 dr. Anica Mikuš Kos je svoje misli speljala na temo večne želje po konstruiranju boljših in trajnejših rešitev. Razjasnila nam je pomen humanitarne in razvojne pomoči ter nas spodbudila k čim večji človečnosti. Spomnila se je svojih začetkov, ko sta s sodelavko delali neko raziskavo in spesnili verz: »Piši, riši, grafe šteji, na človeka nič ne glej.« Zadalja si je, da njena pot ne bo grafično ozkogleda. Tako kot deluje tudi sama, je zaželela vsem, ki delujejo v humanitarnih organizacijah, da pokažejo svojo strokovnost in iskrenost preko neposrednega stika. Podobne misli in priporočila za vse nas sončne ljudi, kot nas je poimenovala, nam je zaželela tudi gospa Marija Vegelj Pirc, dobitnica kipca dobrote v letu 2013.

Monika Cerar Horvat

015
KRALJI
ULICE

Dobitniki humanitarnih nagrad

foto: Monika Cerar Horvat

MOJ LADLC IN MOJ OKUS ZA GLASBO

Prejšnji dan sem pospravljala sobo. In tako sem naletela na moj »ladlc spominov«. Vanj spravljam razne spominčke in slike, sličice, ki so mi všeč, in tako sem se malo pomudila pri brskanju po njem. Notri sem našla kuverto s kartami s koncertov, ki sem jih obiskala v mladosti, ko mi je bilo približno 20 let. Ah, kje so že ta leta ...

No, prva karta je bila od Laibachov, tedaj je izšel njihov album Kapital. Koncert je bil v Festivalni dvorani, bili so glasni, za koncert pa sem odštela 750 dobrih zlatih starih tolarčkov, vsaj tako piše na karti. Naslednja vstopnica je za metalno skupino Paradise Lost. Ta bend sem šla poslušati v Menzo pri koritu. Tudi če me daste na pol, se ne spominjam nič drugega, razen trdega žaganja. Ko smo že pri žaganju, naslednja karta je od Ramonesov, ki so jim bili za predskupino v Hali Tivoli KUD Idioti. Zelo prijetno glasen koncert, stal pa je 1650 SIT. Potem so tu Beastie Boys, predskupina pa Ali En. Se ga spomnite? Tokratna cena je znašala 1850 SIT. Veliko rapanja se je dalo slišati na tem koncertu. Neko mešanico metala in rapanja pa sem doživela na Rollins Bandu, saj veste, velik in »nevarni« Henry Rollins, ki je imel koncert v Križankah. Ko sem odhajala s koncerta, je nek možakar prodajal majčke, še danes jo imam. Spominjam se, da sem mu zanjo odštela 5000 tolarjev, saj naj bi stala 2000 tolarjev, in namesto da bi mi vrnil 3000, se je zmotil in mi vrnil mojih 5000 pa še dodatnih 2000. In seveda sem dobila še majčko. Dober deal, kajne? Spominjam se, da sem jo kupovala s prijateljem, ki je imel ravno takrat poškodovano nogo in je šepal z berglami. Ko sem že prevzela

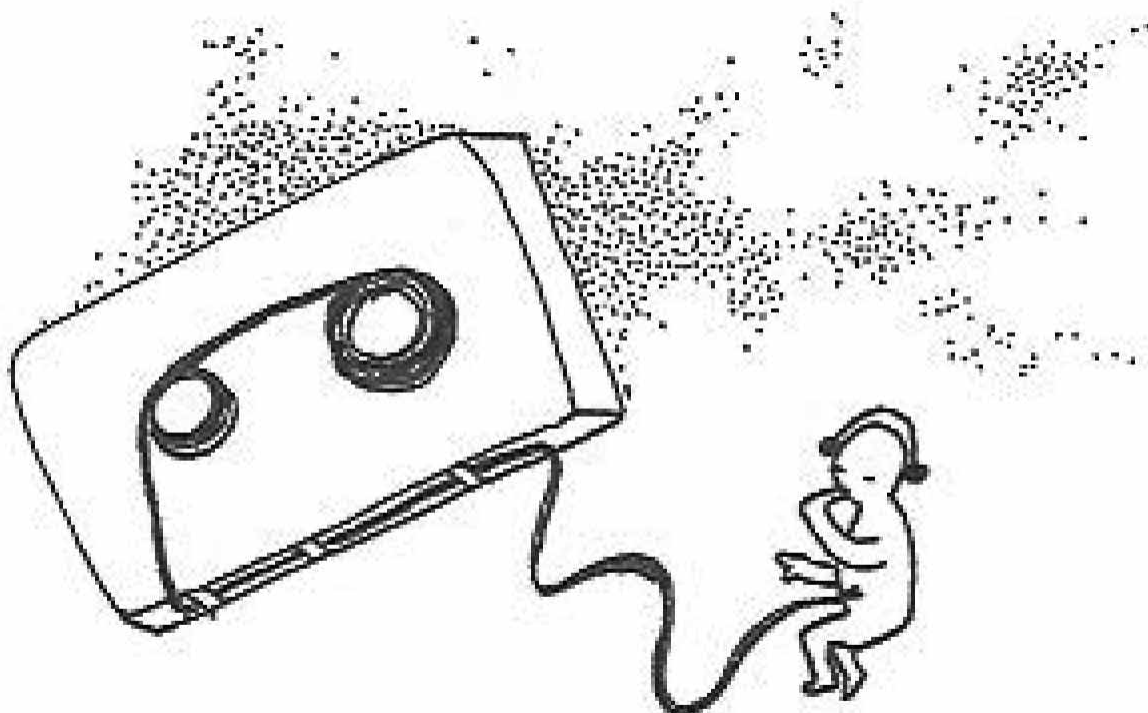
majčko in ves ta denar, sem ga priganjala, češ naj vendar pohiti, saj sem želela čim prej proč od prodajalca. Predvsem preden ugotovi, kako se je zmotil ... Še danes ga vidim, prijatelja, kako špona za mano s tistimi nerodnimi berglami ...

No, kaj še imamo tu? The Dubliners v Križankah, pravi irski pivski žur za 1500 SIT. Pa Miladojka Youneed v Festivalni, pa Godfathers, Ego Malfunctioni, Biohazard pa Dog Eat Dog ... Kasneje me je zaneslo na grunge pota. Mimogrede, imam karto od Faith No More, ki so imeli v Hali Tivoli tako slabo akustiko, da je bilo groza.

Nazadnje in ne nazadnje pa kartonček, karta, ki bi imela na Amazonu danes prav gotovo določeno vrednost. Gre za sploh zadnji koncert Nirvane, po mojem mnenju najboljšega benda devetdesetih. Spominjam se, da se je na koncertu še smelo kaditi, cena na dan koncerta pa, tako vsaj piše na karti, je znašala 2350 SIT. Veliko ljudi se je pojavilo v karirastih srajcah, saj veste, grunge moda. S prijateljico sva jih šteli, ampak ne vem več, koliko jih je bilo. Vem pa, da si je neka moja mlajša prijateljica zelo zelo želela iti na koncert, pa ji je mama rekla: »Šla boš, ko bodo naslednjič v Ljubljani.« To pa prav gotovo. Uboga reva.

No, tako je bilo moje popotovanje po koncertnih kartah v Ljubljani v začetku devetdesetih let. Karte za koncerte v tujini hranim v drugi kuverti, morda kaj o njej kdaj drugič.

Maruša

Sol in Koper:

NOV SVET, ENIBADI?

biba.koper@gmail.com

foto: osebni arhiv

Že dalj časa raziskujem razne teorije zarote. Po naravi sem od nekdaj taka, da rada vem ogromno stvari. Tudi tiste, ki mi mogoče ali najverjetneje nikdar v življenju ne bodo prišle prav. Najbolj od vsega na svetu pa me od nekdaj zanima človeška psiha. Prav ta se mi namreč zdi pravo čudo sveta. Fascinira me, kako ljudje reagiramo na določene stvari in situacije. Zadnje čase ogromno preberem in spremljam razmišljanja o NWO (New world order). Najbolj znane spletne strani s to in podobno tematiko, kot so denimo Illuminati, imajo poleg vseh obsesivnih prispevkov, kjer trdijo najbolj nore stvari, ogromno tudi takih, ki so neverjetno poučni, še kako držijo in so podkrepljeni z dokazi, o katerih pa nihče v medijih ne poroča. Kar nekaj časa je trajalo, da sem se naučila ločiti med mlatenjem prazne slame in informacijami, ki so verodostojne ali pa vsaj vodijo v verjetno in možno realnost. Ko sem se torej prebila skozi morje prispevkov in video zapisov, sem začela v nekatere stvari kar verjeti, ker sem opazila, da se dogajajo, pa čeprav so se mi morda še tri leta nazaj zdele malce nore. Zadnja teh je zagotovo tisto, na kar je večina »zarotnikov«, kot so Alex Jones in podobni, opozarjali že leta in leta – torej NWO in redčenje ter razselitev prebivalcev določenih držav sveta. To, kar se trenutno dogaja z migranti, je popolna norost in nikakor ne more biti naključje. Človek oziroma Zemljan ima po moje pravico, da izbere, kje bo živel in kako se bo preživel. Zanimivo, da imajo ravno Američani, ki so tako ali drugače vzrok in posledica vseh svetovnih vojn novejši dobe, razseljevanj, mučenj, finančnih kriz in vsega slabega, v svoji konstituciji, torej temeljnem dokumentu države, med drugim zapisano: »Life, Liberty and the pursuit of Happiness«, torej »življenje, svoboda in iskanje sreče«. To so tiste tri stvari, do katerih imajo pravico vsi državljani, dana naj bi jim bila od boga, in država je tista, ki mora poskrbeti, da ima vsakdo možnost in pravico do njih. Tudi visoko opevane »American dream« ali ameriške sanje so bolj kot ne fiktivnega značaja. Nekoč je bilo tam doseganje teh sanj za množice bolj realno. Dandanes pa ne zadošča, da pridno delaš in si boš sčasoma lahko omislil hiško z belo ograjo, dva otroka in hišnega ljubljence. Ameriški srednji razred je skoraj v celoti izbrisan, zaradi finančne krize pred leti je bila velika večina teh ljudi, ki so pred tem imeli vse sestavine teh sanj, nasilno deložirana in se je znašla na dnu. Amerika je predvsem zelo spretna v imidžu, ki svetu zagotavlja, da v njihovi državi tečeta med in mleko. Vse je skoncentrirano na blišč Hollywooda, resničnostne oddaje, prevzetnost navideznih zvezdnikov. V srcu države pa so ljudje v ogromnih stiskah. Na večino teh sicer opominjajo razne skupine, kot so Anonymous, We are Change in druge, ampak če ne zaidete na njihove strani, teh informacij ne boste slišali ali videli. Tista peščica ljudi, ki dejansko upravlja svet, pa nemoteno ureja življenje milijonov po lastnih željah in potrebah. Vse dogajanje v Evropi, ki smo mu priča, je tako ali drugače načrtovano. Ustvariti nemogoče pogoje za življenje in počakati. Ljudje bodo sami bežali. To se dogaja in temu smo priča. Nedolgo tega smo ponosno rušili berlinski zid, zdaj se dvigajo novi. Veselo smo spremljali odstranjevanje klasičnih mejnih prehodov, toda kaj ko se ponovno postavljajo nove ograje in bodoče žice. Funkcionar madžarske opozicije je bil aretiran, ker je demonstrativno prerezal žično ograjo na

foto: Nena Sole

madžarsko-srbski meji. Migranti dnevno umirajo pri poskusu bežanja iz držav, kjer je stanje nevzdržno. Pogoji, v katerih nekateri zapuščajo domove, potujejo in so nato sprejeti, so vsaj nečloveški. Zapiranje tisoče in tisoče ljudi na stadion, na katerem imajo dostop do zgolj dveh toaletnih prostorov, ne pa do pitne vode, hrane ali zavetja pred vremenskimi nepravilnostmi in podobno je slika stanja duha. Ponovno smo priča temu, da se majhne skupine ljudi organizirajo čisto samoiniciativno ter zbirajo oblačila, higienske pripomočke, zdravila in hrano, ki se nato dostavljajo migrantom. Dva znanca sta odpotovala v Srbijo, kjer trenutno bivata v hostlu in vsakodnevno nudita pomoč ljudem, ki ne želijo drugega kot živeti v miru. Je res napačno, da bežijo iz krajev, kjer divjajo vojne in razdejanja? Res kdo misli, da je lahko očetu treh hčera zapustiti edini dom, ki ga je poznal in pri petdesetih oditi v neznano državo in začeti znova? Lepo Vas prosim ... Težko je začeti z življenjem v tujini, ko imaš vse zadeve že nekako urejene. Ne predstavljam si, kako je biti begunec, prebežnik, migrant. Kakor koli želimo imenovati in označiti te ljudi, kot pribito drži, da lahko samo upamo, da ne bomo nikdar v njihovi koži. To je čisto nova dimenzija brezdomnosti.

Oktobra ponovno obeležujemo (in ne praznujemo!) dan brezdomnosti. Desetega desetega ob desetih se bodo vrstile razne aktivnosti in performansi in pomembno je, da na to temo opozarjamo čim glasneje. Sistemske rešitve so nujno potrebne in polne roke dela imamo z brezdomnimi, ki so brezdomni ta trenutek – smo res pripravljeni na porast le-teh? Prihajajo nove in nove skupine brezdomnih. Vedno mlajši, družine, zelo stari in bolehní. Strah me je, kaj prinaša prihodnost, če zadev ne bomo uredili pravočasno. Ozmimo se okoli sebe. Odprimo oči. Ne dovolimo, da z našimi življenji upravljajo drugi. Izstopimo iz skupine. Opozarjajmo. Bodimo glasni in moteči s svojimi argumenti. Storimo kar koli, le nikar ne opazujmo mirno, kako cel planet propada in sami z njim, medtem ko nemo tečemo v krogu delo-dom-deló (če delo in dom sploh imamo, seveda).

Vaša Biba

PODZEMNE KORENINE: VIZIJE ZA UPIRANJE MONOKULTURI IN GRADITEV SKUPNOSTI

018
KRALJI
ULICE

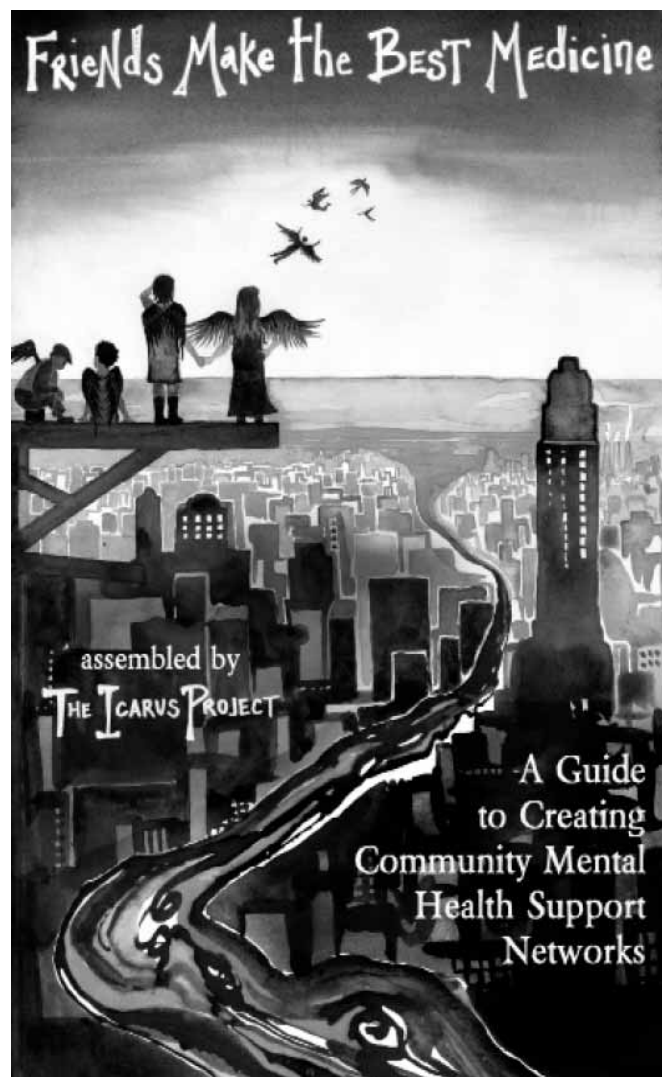
Vse to lahko vidite, ko se peljete po avtocesti: ogromna polja identičnih posevkov, ki segajo kilometre daleč in ki mejijo na neskončno morje nakupovalnih centrov, parkirišč ter stanovanjskih naselij. Vse to lahko vidite tudi na naših kuhinjskih policah in v naših učilnicah: enake pločevinke soka na mizah v Kairu in v Kentuckyju, enake opredelitve »napredka« in »svobode« v učbenikih po celem svetu.

Monokultura – praksa kopiranja ene rastline, izdelka ali ideje širom ogromnega prostora – to je približno najbolj nestabilna in nevzdržna oblika organizacije z najmanj domišljije, kar jih obstaja, vendar kratkoročno omogoča, da sistem teče gladko in ohranja moč v rokah majhnega števila ljudi.

V skladu z logiko našega sodobnega sveta je raznolikost, pa naj bo na polju ali v šolski učilnici, neučinkovita in je težko z njo upravljati. Ljudje z močjo so že dolgo tega doumeli, da je veliko lažje kontrolirati stvari, če vsi jedo isto hrano, poslušajo isto glasbo, berejo iste knjige, gledajo iste televizijske oddaje in govorijo isti jezik. Temu pravimo monokultura. Medtem ko naj bi domnevno bili vsi bolj in bolj povezani s to novo »globalno kulturo«, smo dejansko bolj in bolj izolirani drug od drugega. Vse postaja bolj in bolj prazno in tako smo mnogi od nas na koncu osamljeni in izkoreninjeni ter se sprašujemo, zakaj se zdi vse tako narobe.

V divjini se stvari odvijajo čisto drugače. V starih gozdovih je vse povezano, od mahu in lišajev do praproti, dračja, ptic in hroščev. V našem umu pa ločujemo vse dele gozdov v posamezne koščke, medtem ko bi večinoma lahko bilo bolj koristno videti gozd kot en velikanski organizem, kjer posamezni deli sodelujejo. Gozdna drevesa prepletajo svoje korenine in dejansko pod zemljo komunicirajo med seboj. To lahko najbolje vidimo v grapah v okolici potokov, kjer pobočja razkrivajo povsem asimetrične preplete korenin, ki si jih noben znanstvenik z vsemi svojimi zakoni fizike ne bi mogel zamisliti ali jih načrtovati. Nekaj v teh prepletih pojasnjuje, kako se lahko ta drevesa nagibajo v različnih kotih, kljubujoč zakonom gravitacije, kako lahko nagibajo svoja debela v najmočnejših vetrovih in še vedno preživijo, kako se lahko upogibajo, a ne zlomijo, ter se prilagajajo z nepredvidljivimi krivuljami in koti, načinom, kako svet diha in sije in dežuje in gori. Beton tega ne more storiti. Veliko se lahko naučimo iz tega, kako se življenje razvija in postaja močnejše v divjini. Nekaj v tej življenjski arhitekturi kaosa in časa, v večplastnih gozdovih in mikroskopskih algah bo preživelo katero koli od ravnih linij in kvadratnih institucij, v katere so nas učili verjeti.

Verjamemo, da ljudje ne sodimo za rešetke in škatle izkoreninjenih samotnih monokultur. Ljudje smo prilagodljiva bitja, in medtem ko se veliko ljudi nauči, kako se prilagoditi, nekateri od nas ne moremo prenašati sodobnega sveta, ne glede na to, koliko psihoaktivnih drog (psihiatričnih zdravil) ali let šole ali programov spreminjanja vedenja smo že dali skozi. Kateri koli realistični model duševnega zdravja mora sprejeti dejstvo, da ni standardnega modela uma in da nihče od nas ni zasebna enota, ki bi bila izdelana za udobje in učinkovitost. Ne glede na to, kako odtujeni smo od sveta okoli nas, ne glede na to, kako odklopljene ali depresivne se morda počutimo – nismo sami. Naše življenje podpirajo življenja

nešteto drugih bitij, od mikrobov v naših trepalnicah do ljudi, ki so tlakovali ulice našega mesta. Svet je veliko bolj zapleten in lep, kot se zdi na površini.

Mnogo nas je, ki svet čutimo s tanko kožo in mehкими srci in ki nas označijo za nore, ker smo preveč polni ognja in bolečin, in ki vemo, da obstajajo še drugi svetovi in se ne počutimo dobro v tej različici stvarnosti. Prebijali smo se skozi asfalt pločnikov in cveteli kot neprilagojeno cvetje, odkar ljudje hodijo po Zemlji. Mnogi imamo dostop do skrivnostnih plasti zavesti – predstavljate si nas lahko kot korenine regrata, ki zbirajo mineralne snovi iz skritih plasti tal, do katerih druge rastline ne dosežejo. Če imamo srečo, jih nato delimo z vsemi na površini – zato ker stvari doživljamo močnejše od drugih ljudi okoli nas, veliko nas ima vizije o tem, kako bi stvari lahko bile drugačne, zakaj bi morale biti drugačne, in boleče je o tem molčati. Včasih nas označijo za bolnike in včasih za svetnike. A ne glede na to, kako nas označijo, smo bistven del tega, kar naredi naš planet celoto.

Čas je, da prepletamo svoje podzemne korenine in povemo svoje zakopane zgodbe, da postanemo močnejši in razpršimo

svoje vizije po vseh zaplatah razrezane in poškodovane prsti družbe, ki tako obupno potrebuje spremembe.

Jezik je mesto, kjer je treba začeti. Besede so lahko močna semena. Zdravstvene oblasti nam ponujajo veliko vrst besed, s katerimi naj bi govorili o sebi in težavah, ki jih imamo, besede, kot sta »depresija« in »psihoze«. Včasih nam te besede pomagajo ozreti se nazaj na svoja življenja z novim načinom razumevanja tega, kaj za vraga se je dogajalo, vendar nas te besede na koncu prepogosto le vtaknejo v žalostne, ločene predale, v katerih čutimo, kot da je nekaj narobe z nami in da se ne moremo z nikomer povezati.

Jezik je močen. Odpre lahko svet kot sončni vzhod, lahko pa tudi zakrije nebo kot zaporniški zidovi. Jezik je magija. V starih časih še pred množičnimi občili, techno kulturo in fluorescentno svetlobo – ko se je stemnilo in so ljudje sedeli okrog ognjev in pripovedovali zgodbe, ali pa so sami ob svečah pisali zgodbe – so spoštovali pisano in govorjeno besedo, ker so se zgodbe in miti prenašali iz roda v rod in se prilagajali času. Če se tega zavedamo ali ne, s svojimi besedami delamo uroke.

Danes naj bi verjeli, da je znanost odstranila potrebo po nadnaravnih močeh, toda uroki nas stalno obletavajo: uroki so na jumbo plakatih, katerih sporočila si izvirajo pot do našega uma; so v hipnotičnem sijaju televizijskih oddaj, zaradi katerih pozabimo na svoje lastne sanje in jih nadomestimo s sporočili reklam, ki oglašujejo udobje in apokalipso; so v šolskih knjigah in reklamnih okenčkih na naših računalniških zaslonih, ki pojasnjujejo le eno stran zgodovine.

Tuj jezik se nahaja v naših glavah in na naših ustnicah. Besede, kot sta »motnje« in »bolezen«, nam ponujajo en niz metafor za razumevanje tega, kako s svojimi hitro spreminjajočimi se mislimi in dušami doživljamo svoja življenja, vendar pa je to razumevanje zelo omejeno. Metafore so zelo močne. Mislimo skozi jezik, tako da nenehno filtriramo vse naše zaznave s pomočjo razpoložljivih struktur, ki so v besedah in metaforah v naših možganih – in metafore na mnoge načine ustvarjajo našo realnost.

Če se danes ozremo okrog sebe, precej jasno opazimo resno pomanjkanje domišljije. To je, kot da bi bili pod urokom monokulture – urok, ki nas naredi neobčutljive za dejstvo, da bi stvari lahko bile toliko boljše in lepše. Urok nadzira, kako artikuliramo svoje sanje in kako razumemo svoja telesa in um. Urok določa, kako čutimo o sebi in o povezovanju z drugimi ljudmi. Pušča nas s čudnimi besedami v naših ustih in v našem

jeziku ter z grozljivo lepljivimi spevnimi reklamnimi pesmicami in stereotipi o naših sosedih.

Če bomo spremenili metafore, ki oblikujejo naš um, bomo morda lahko spremenili realnost okoli nas.

Moramo začeti govoriti in se povezovati – najti skupno osnovo in skupen jezik z drugimi ljudmi okoli nas. Moramo oblikovati skupine in najti tak jezik za naše zgodbe, ki nam bo smiselno in nas bo napolnil z dobrimi občutki o nas samih. Moramo se »odučiti« družbeno posredovanih mnenj o tem, kaj pomeni biti »bolan« in »zdrav«. Moramo zahtevati nazaj svoje sanje in najti načine, da jih uresničimo. Deliti moramo vse, kar bomo spoznali o tem, kaj pomeni biti človeško bitje. Ljubiti se moramo, kakršni smo – izkrivljene in intenzivne, močne in zastrašujoče, nemirne in nagnjene k igri v blatu – in razumeti, da so plevel le rastline, ki se ne želijo udomačiti in razstavljati. Moramo narisati nove zemljevide vesolj, ki si jih delimo, in najti načine, da se skupaj zdravimo. Vpoklicati moramo vse, kar imamo za ustvarjanje socialnih prostorov in trajnih podpornih omrežij za sebe in za ljudi, ki nam bodo sledili.

Pomislite na priročnik, ki ga držite v rokah, kot na knjigo čarobnih urokov. To vam lahko pomaga pričarati svet, ki ga želite videti. Predstavili vam bomo kup idej, zbranih od vsepovsod, potegnjenih iz podzemnih plasti naše kulture in zavesti. Upamo, da vas bodo spodbudile k temu, da začnete govoriti, vpiti, kričati, plesati, ustvarjati in sodelovati pri spreminjanju sveta okoli nas. Upamo, da ga boste naredili malo manj sivega in osamljenega in hladnega. Upamo, da boste učili ljudi o vseh rastlinah v vrtu, ne le o tistih, ki so v učbenikih. Upamo, da boste našli besede za vse dele vas, tudi za tiste, polne brazgotin, in upamo, da jih boste lahko – skupaj z ljudmi okrog vas – sestavili in odkrili, da v resnici niste sami. Veliko nas je, ki čakamo, da se nam pridružite v vsej vaši izkrivljeni lepoti in norosti.

Opomba: Zgornje besedilo je eno od prvih poglavij knjige *Friends make the best friends: A guide to creating community mental health support* (druga izdaja, pomladi 2013), ki jo je izdal The Icarus project – www.theicarusproject.net. Knjiga bo v celoti pod naslovom *Prijatelji so najboljše zdravilo* izšla v novembru 2015. Pričujoče besedilo je prevedel Bojan Dekleva.

LJUDSKA KUHNA - ČOKOLADNO-BANANINA TORTA BREZ PEKE

Sestavine (za dve osebi):

- oblata za torto
- Nutella oz. lešnikov namaz
- 2 veliki banani
- vrečka vanilijevega pudinga
- 2 dl mleka
- 100 g čokoladne kuverture

Priprava:

Po navodilih pripravimo vanilijev puding in ga ohladimo. Vzamemo oblato za torto

in ga bogato premažemo z Nutello oz. lešnikovim namazom. Nato dve banani narežemo na kolote ter jih razporedimo po namazani površini, čez pa premažemo ohlajen vanilijev puding. V vodni kopeli raztopimo čokolado in jo še toplo premažemo čez torto, ki jo nato za eno uro postavimo v hladilnik.

Hitro in enostavno. Dober tek!

Tina Koren

foto: Tina Koren

Gostujoči kolumnist:

Tomaž Z.

SLOVENSKA SOLIDARNOST (SS)

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Soočenje z begunci, ki jim je uspelo čez Sredozemsko morje in nato po kopnem naprej priti do schengenskega obrobja širše evropske domovine, je poskrbelo predvsem za to, da smo več kot o njihovih usodah in vzgibih za to tvegano pot izvedeli o tem, v kakšni evropski družini pravzaprav živimo. Še naprej pa prav ne vemo, zakaj se na poti v Nemčijo in druge zelene severnoevropske države tranzitni Sloveniji v večini najraje kar izognejo? Madžarskega premierja Viktorja Orbana zaradi 175 kilometrov s kot nož ostrimi britvicami opremljene žičnate ograje na meji s Srbijo kritizirajo z vseh koncev stare celine. Toda ker pravni red EU določa, da ima vsaka članica pravico varovati svoje meje, kakor se ji pač zdi najbolj ustrezno, zoper Madžarsko ne more ukrepati niti Evropska komisija. Nadzor meja in zagotavljanje reda sta pač tudi znotraj schengenskega območja v pristojnosti posamezne države članice, kar v konkretnem madžarskem primeru pomeni, da policiji evropski red pomagajo ohranjati lokalne skupine državljanov. Uradna Budimpešta uveljavlja skupna evropska pravila, v skladu s katerimi mora vsak, ki želi potovati po Evropi, imeti veljavne potovalne dokumente in vizum za schengensko območje. Tako tudi iz Bruslja kljub ponavljanju, da gradnja zidov ni pravo sporočilo in rešitev, prizadevanja Madžarske za uveljavitev pravil in zaščito skupne zunanje meje EU pozdravljajo.

V skladu s pravili EU mora begunce in prosilce za azil prosto po Dublinski uredbi obravnavati tista država članica, v kateri so vstopili v unijo. Zgolj za sirske državljane je izvajanje te uredbe prekinila Nemčija. Toda Zakonik o schengenskih mejah še naprej določa, da lahko v primeru resnih groženj javnemu redu ali notranji varnosti nadzor na svojih notranjih mejah država članica izjemoma tudi ponovno uvede. Po podatkih Mednarodne organizacije za migracije (IMO) je samo letos do konca avgusta v Evropo in na območje s 500 milijoni prebivalcev preko Sredozemskega morja ali preko Turčije in Grčije prišlo več kot 350.000 migrantov, večinoma iz Sirije, medtem ko jih je lani v celotnem letu

220.000. Daleč največ v Grčijo in Italijo. Na tej vse bolj na gosto s trupli posejani poti pa je samo letos tudi uradno umrlo že več kot 3.000 ljudi. Toda vsaj v primeru sirskih beguncev so neprimerno bolj kot evropske države z njimi solidarne neposredne sosedje. V Turčijo se jih je namreč zateklo že več kot 1.800.000, v Libanon 1.100.000, v Jordanijo 630.000, notranje razseljenih pa je v Siriji kar 7.600.000 ljudi.

Kljub temu da slovenske oblasti o zapiranju zunanjih meja schengenskega območja po zgledu Madžarske ne razmišljajo, pa se naj bi na sprejem povečanega števila beguncev brez ustreznih potnih listin in vizuma za vstop v schengensko območje intenzivno pripravljale. Domače notranje ministrstvo in policija sta sicer po zagotovilih pristojnih ves čas v stikih z organi držav, kjer se z navalom beguncev že soočajo. Pridobivajo tako podatke o njihovi številčnosti kot tudi o morebitnih varnostnih tveganjih, logistično pa se pripravljajo na mnoge možne scenarije. Slovenija bi ob povečanem dotoku beguncev te najprej namestila v Azilnem domu v Ljubljani, integracijskih hišah v Mariboru in Ljubljani ter v Centru za tujce v Postojni, ki lahko skupaj sprejmejo 280 ljudi. Toda konec avgusta letos je bilo v centru za tujce zaprtih zgolj 18 oseb, v azilnem domu pa je bilo nastanjenih samo 66 prosilcev za azil.

Republika Slovenija v Azilni dom sicer nastani zgolj tiste osebe, ki zaprosijo za mednarodno zaščito, ostale pa vrača nazaj na Hrvaško ali v državo izvora, če naj tam ne bi bilo ogroženo njihovo življenje. Center za tujce pa je zgolj služba domače policije, zadolžena za izvajanje prisilnega odstranjevanja tujcev iz države in oskrbo tujcev v nastanitvenih kapacitetah centra za čas, ki je nujno potreben za njihovo odstranitev. Med samim bivanjem tujca v centru ima policija vso pravico, da mu pod zakonsko določenimi pogoji omeji tudi svobodo gibanja, kar v konkretnem slovenskem primeru pomeni, da se lahko eno uro na dan zunaj prosto giblje zgolj po ograjenem asfaltnem igrišču. Osebe, ki v Sloveniji vendarle zaprosijo za azil, so obravnavane v skladu z zakonom o

foto: Aleksander Petric

mednarodni zaščiti, ki pa ima to varovalko, da se jim statusa ne more priznati, če gre za storilca nekaterih hujših kaznivih dejanj, kar je pravna podlaga za varnostno preverjanje vseh teh oseb. Odločitev o sami prošnji bi morala biti na prvi stopnji sprejeta v šestih mesecih, a praviloma traja dlje, opozarjajo pravniki Pravno-informacijskega centra (PIC) nevladnih organizacij, ki je sicer specializiran in financiran za pomoč tako prosilcem za mednarodno zaščito kot tudi tujcem v postopku prisilnega odstranjevanja iz države.

Toda kljub še naprej nizkim številkam, saj v zadnjih letih slovenski organi dobijo zgolj med 300 in 380 prošenj na leto, kar 50 odstotkov prosilcev za mednarodno zaščito še pred končno odločitvijo zapusti postopek in iz Slovenije samovoljno ter prostovoljno odide. Kar pa ne preseneča, saj iz leta v leto državo zapušča tudi vedno več njenih prebivalcev. In če se je doslej domače prebivalstvo povečevalo predvsem na račun legalnega priseljevanja, smo po podatkih Statističnega urada v letu 2014 prvič po letu 2010 zabeležili negativen selitveni prirast, saj se je iz države odselilo 14.336, priselilo pa 13.846 prebivalcev. Kolone beguncev pred schengenskimi mejami trdnjave Evrope tako iz domače slovenske perspektive pač niso le huda humanitarna kriza, ampak tudi svojevrstna demografska razvojna priložnost. Da pa bi to lahko tudi dejansko postale, pa bo treba v temeljih redefinirati, kaj je to, solidarnost po slovensko.

KOFETKARJA, 7. DEL

Kje naj začnem, ne vem. Pri tem, da me v tem rezervatu jebejo v glavo, kjer le morejo. Zdaj so po nekih njihovih zakonih prepovedali celo, da bi dobil knjige iz rezervatske knjižnice. Dela mi ne dajo in tako po ves dan ležim na postelji in na belem stropu iščem črno piko ali pa spim. Najbrž so prepričani, da sovražim delo, pa jim ni jasno, da prav sanjam ta naš domači vrt pred hišo. Pa kaj čmo – takle mam, doma pa staro mam. Samo da bom jaz to tule preživel! Vem, ker moram. Oni pa ... Briga me! Zaenkrat se tebi in vsem zahvaljujem za pisma in obiske – to me vsaj drži živega. Kadar pride na obisk Tanja, mi vedno pripoveduje, kako vam uspeva in gre v redu. Čestitam! Samo ... kako se bom vživel v to milino z demolirano glavo, ki mi jo bodo tu uničili? Bom jaz tisti, ki bo spet prinesel sranje med modrece in pijance? Raje ne! Se raje ne vrnem. Vidim, da se ti dogaja. Tudi tu imamo morje – švica. Za čili pa ubijam – sporoči mu to!

P. S.

Pozdravi sosede – posebej mam. Takih žensk ne delajo več. Žal! Ti pa drži vrsto.

Kurji tat Taubi

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

POTISKANO IMAŠ MAJICO Z NJENIM IMENOM.

PATETIČNO ODŽIRAŠ KORENINE JAJČEVCU.

SPODBUJAŠ PRITISK, DA JO POŽRE.

NIMAŠ ČASA SHRANJEVATI OSTANKOV.

PODBOJEV.

VRTCEV.

OGRAJ.

SAMOTE.

SKLADIŠČIŠ LE SVOJO JEZO.

SVOJO LJUBIMKO.

SVOJ DEKOLTE.

PODPIŠI SE LEVO.

ANASTAZIA OM

POZNAVANJE ISTEGA.

SLABEGA TISTEGA.

ERA ZA ERO POŽRTIH GENERACIJ.

SREDSTEV POBOJEV.

NATIKANJA NABOJEV.

SCENE PADLIH, PREGNANIH,

NEZNANIH ONEMELIH OČI,

BEŽANJA IN SUROVOSTI.

NE SKLADIŠČIM JEZE.

IZRAŽAM JO,

KO LENO GRIZLJAM BEDRO

IN SVILA POLZI MED PRSTI,

KAKOR POLZIJO NAŠA ŽIVLJENJA,

VEČINOMA V STRAHU IN BEDI.

Severa

Knjižni antikvariat:

MARIJANA KOKALJ ŽELJEZNOVA: BREZDOMCI

Revščina je pečat, ki ga nosiš na ustih, na čelu, na očeh, na rokah in nogah.

Knjiga je izšla v slovenskem jeziku že leta 1930. Že takrat so obstajali brezdomci, le da so v tem romanu izpostavljeni bolj iz psihološkega vidika, kar zna biti tudi težko in naporno. Mislim, da je danes takih brezdomcev iz dneva v dan več. Izgubili so življenjsko bogastvo, čast in vse, s čemer so živeli prej. Ostala so jim le še taka dela, o katerih niti sanjali niso – prodaja časopisa, krpanje nogavic ... Pa danes? Diplomiranci razvažajo pice, delajo v lokalih kot čistilke. In seveda – velika večina jih iz obupa konča v pijaci. *Brezdomec! Stisni zobe in se bori za skorjico kruha ali pa pogini ... Kaj pomeni zdravje brezdomcu?! Piti, piti ...* Ja, očitno se zgodovina ponavlja. Po 85 letih je isto, kot je bilo včasih. Zakaj že? Ker nekateri blazno obogatijo in si (kot v romanih) vzamejo telo, kogar koli želijo. Onega izkoriščajo v delu, drugega v telesu. Kako jebeno je to življenje. Le kdo si ga želi? Hči, ki s svojim telesom skrbi za življenje svoje družine: oče, mati, brat in sestra zagotovo ne. Mar danes ni tako? Le pogledajte intimne oglase, vedno več jih je. Za kaj? Za kos kruha. Za plačilo najema sobe. Za preživetje.

On, ki je delil, ni meril. Onim je nametal toliko, da ni ostalo nič za druge. Blaznost! On ni imel čustva pravičnosti. Le kdo je ta on? Včasih je bil Bog. In danes? Morda le denar. Saj Boga tako ali tako nihče več ne spoštuje, niti ne priznava. In God we trust (staro ameriško pravilo, ki pomeni v Boga zaupamo) je skupina Dead Kennedys spremenila v: In gold we trust (v zlato zaupamo). Zaslužiti čim več in umreti v razočaranju – kot je

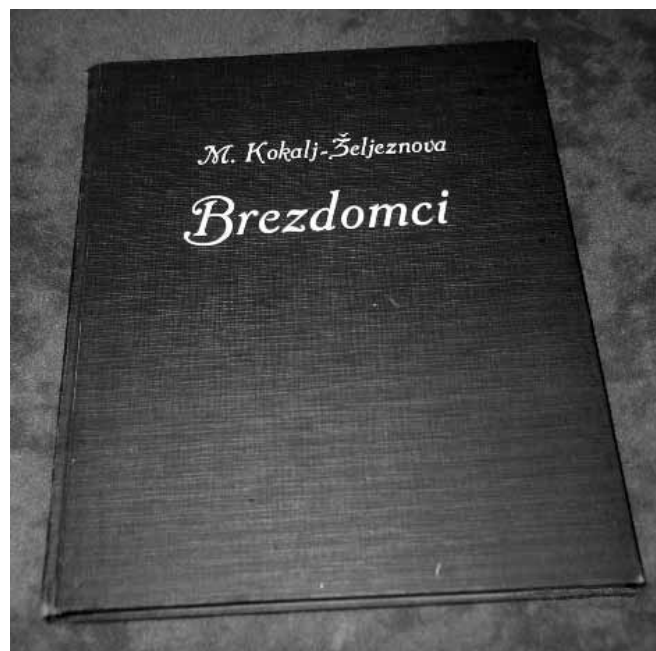

foto: osebni arhiv

živela Fjodora. Živi mrlič na dveh nogah. Koliko takih vsak dan vidim na cesti.

Taubi

022
KRALJI
ULICE

Kraljevi recenzor:

PANČ FESTIVAL, LJUBLJANSKI GRAD, 22. 8. 2015 OB 21.00

Že osmič je bil organiziran poletni Panč festival stand up komedije s 5 norimi dnevi smeha na Gradu in s komiki iz 12 držav. Borisa Kobala (poznane ga iz TV Popra) na otvoritveni dan sicer ni bilo, je pa na ta prelep večer brez zvezd nastopilo 7 komikov. To so bili Miranda Lončar (BiH), Martina Ipša, Marko Puljiz (BiH), Aleš Novak, Anton Pevc, Klemen Bručan in Tin Vodopivec. Najbolj me je navdušil Anton Pevc, ki je držal tablo z napisom v cirilici, na kateri je pisalo »sobe, zimmer in rums«. Prišel je z vrečko iz DM-a in se skrival za Zmajčkovim butikom, ki da je simbol Zmajskega mostu. Zelo radi ga fotografirajo Japonci z »marelo«. Klemen Bručan je govoril o seksu (videoseks) in o šoli (predvsem ravnateljicah), Marko Puljiz pa nas je pozdravil s »Salam alejkum«. Pri sebi sem mu odzdravila z Alejkum sala. Zdaj imam namreč dejansko ogromno sala. Povedal je, da prihaja iz Sarajeva, kjer so leta 1984 potekale zimske olimpijske igre – še v zlato dobi bivše Juge. Dotaknil se je še ljubezni, boga in cerkve, torej vsega krščanstva, nam zaupal nekaj o propadanju stand-upovcev, tema pa je bila med drugim tudi panika. Aleš Novak se je spraševal, ali je klošar ali podjetnik, potem pa natrosil še marsikaj o zakonu, rojstvu in smrti, o 100-% komandi v zakonu, debelosti, Milanu Kučanu.

Po vsem slišanjem lahko mirne duše zatrdim, da so najbolj hvaležne teme stand-upa seks, ljubezen, družinski odnosi pa tudi družbene razmere. Variacije v slogu so me, kot zagotovo tudi vse ostale prisotne na Grajskem dvorišču, dodobra nasmejale.

Barbara Jozelj

foto: arhiv Panč festivala

Že skoraj spečo Ljubljano je 14. 8. 2015 v večernih urah prebudila pristna alternativna scena, ki domuje na Trnfestu že od leta 1992 in poskrbi za živo vzdušje v zadnjih prostih dnevih poletja. Prizorišče se nahaja na dvorišču KUD-a Franceta Prešerna, dogodek pa združuje vse zvrsti glasbe. Traja dober mesec in povezuje različne vrste umetnosti (glasba, lutkovne predstave, gledališče, improvizacije). Zavzema se za večjo strpnost med ljudmi, ki jo v teh časih enostavno pogrešamo, in spodbuja živahno izmenjevanje mnenj. Skratka, od tu nihče ne odide ravnodušen.

Trnfest že več let zapored tudi letos poteka brez finančne podpore s strani države, zato sta edino plačilo nastopajočim lastni užitek in zadoščenje.

V petek, 14. 8., so oder zavzeli punk rockerji iz Ljubljane z imenom White Stain, ki so poskrbeli za pravo norijo, ta pa je razvnela več generacij, ki so se zbrale in se zibale ob spevnih

foto: S. P.

melodijah. Seveda smo na svoj račun prišli tudi Kralji, saj je dogodek popolnoma brezplačen.

S. P.

023
KRALJI
ULICE

ŠE ZADNJA ZGODBA IN KONEC

Še dobro, da demon, zbiralec nadarjenosti, ni zares prišel k Etgarju Keretu. Poleg tega, da bi bilo nadvse bizarno, bi bilo tudi nadvse žalostno. Za njegovo bralstvo in zanj, predvidevam. To je le ena izmed Keretovih kratkih zgodb, izdanih v slovenskem prevodu Julije Potrč in Andreja Blatnika. Keretove res kratke zgodbe požreš na mah, tako kot so tudi napisane. Vsaj tako je pojasnil avtor sam na predvečer literarnega festivala Vilenica v Cankarjevem domu na vprašanje, zakaj kratke zgodbe in ne roman. Roman se gradi počasi, razumsko, svoje kratke zgodbe pa piše v šusu, na adrenalinu, je razložil pisatelj. Ko dobi idejo, je preveč vznemirjen, da bi lahko delal počasi. Zgodba enostavno mora takoj ven. V Keretovih zgodbah pravila naše resničnosti ne veljajo. Tako so obrati sunkoviti, nepredvidljivi, kljub temu pa si

ob koncu zgodbe rečeš, ja, logično, točno tako je moralo biti in nič drugače. Čeprav gre za prepletanje različnih ravni resničnosti, v njegovih zgodbah vseeno obstajajo pravila. Pravila, ki se ti začnejo razkrivati predvsem na ravni doživljanja občutkov, ki jih izzove prebrano. Pisatelj v živo navdušuje prav tako kot njegove zgodbe. No, mogoče svojih najbližjih niti ne vedno. Zgodba Bajso denimo govori o moškem in njegovi ljubimki, ki se ponoči spreminja v debelega perverznega kosmatega moškega. Moška sicer potem ponoči krasno veseljačita. Keret je zgodbo napisal, ko se mu je žena pritožila, da je že o vseh, ki jih ima rad, napisal zgodbo, le o njej ne.

Luna J. Š.

foto: Luna J. Š.

KLEMEN KLEMEN, KINO ŠIŠKA, 4. 9. 2015

»V mestu neki dogaja« nam je na prvi petek v septembru v Kino Šiška zapela Anika Horvat. Gostja na Klemenovem koncertu je imela še kako prav. Kljub deževnemu vremenu se je na ta dan v Šiški res »dogajalo«, saj se je zbralo lepo število ljudi, ki so že dve uri pred koncertom zapolnili ploščad pred Kinom Šiška. Omenjeni refren se namreč pojavi na legendarni plošči reperja Ali Ena Leva Scena, kjer je sodeloval takrat še mladi Klemen Klemen. Samo za informacijo naj povem, da je plošča izšla pred več kot 20 leti, kar pomeni, da je Klemen na slovenski urbani sceni že prava legenda. To je bilo tudi čutiti v Šiški. Koncert je bil nadvse zabaven in humoren. Klemen ni le predstavljal nove plošče, ki je pred dogodkom na žalost še nisem poslušal, ampak je občinstvo z različnimi gosti popeljal skozi svojo kariero. Na odru smo lahko videli od »fičota« s trnovskimi »nindami«, Jureta Koširja, Anike Horvat, reperja Unknowna do ljudi, oblečene v kostume žiraf in zeber, in ogromnega »jointa« ter črnih lasulj. Ne spomnim se, kdaj mi je nazadnje kakšen koncert tako hitro minil. Ko se je že, zaradi nepoznavanja novih pesmi, evforija v

foto: Goran J.

dvorani malo umirila, je Klemen »presekal« s kakšnim starim komadom, kot je Šnopen ali pa legendarni Keš pičke, ki je v Sloveniji že skoraj ponarodel. Na koncu pa se je na odru kot tudi pod njim razvila prava zabava. Odličen koncert in bravo Klemen.

Goran J.

Izza rešetk:

Zuzanna G. Kraskova

ABSTINENCA V ZPKZ

foto: osebni arhiv

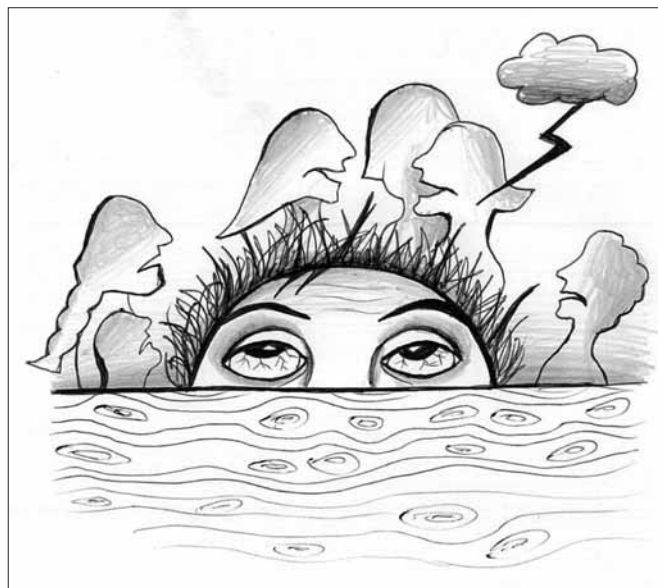
Na vprašanje, ali je abstinenca v zavodih za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) mogoča in uspešna, se ponuja več odgovorov oz. razlag. Uporabniki prepovedanih substanc, ki večino časa preživijo na ulici, že zaradi pravil in vedenjskih vzorcev, ki jih takšno življenje ponuja, izgubijo stik z resničnim življenjem in so nezmožni upoštevati pravila družbenega sistema. Zakon preživetja, ki ga narekuje življenje na ulici, je neizprosni in zasvojenim posameznikom praktično »narekuje« uporabo drog, jih »prepriča« v vzroke omamljanja, takšno življenje pa razumejo kot posledico zasvojenosti. Dolgotrajna zasvojenost, ki povzroči nezmožnost družbene afirmacije in nemoč, da bi zasvojeni posameznik prenehal z uporabo prepovedanih substanc, ga čedalje bolj marginalizira, on pa se pogreza globlje v zasvojenost. Ta ga nazadnje pripelje v protizakonita dejanja, v kriminal, kar logično vodi v zapor. Ravno zaradi zgoraj omenjenih dejavnikov je treba takim osebam priskrbeti psihosocialno pomoč takoj, ko nastopi prestajanje zaporne kazni. Ukrepi obveznega zdravljenja zaradi uporabe prepovedanih substanc se v ZPKZ RS ne izvajajo dosledno, kajti

po Zakoniku izvajanja kazenskih sankcij (ZIKS) naj bi se celosten program rehabilitacije in ponovne reintegracije v družbo izvajal šele po odpustu iz zavoda. V okviru penalne obravnave je moč zaznati situacije, ki zasvojenemu obsojencu onemogočajo optimalno vključitev obveznega zdravljenja zasvojenosti; v prvi vrsti neločeni prostori, kjer bi se abstinenca lahko izvajala. Velik problem je tudi prostorska stiska v ZPKZ, saj zasvojenec v fazi zdravljenja, ko je nameščen v sobi z večjim številom obsojenih, težko sobiva z aktivnimi uporabniki droge. Program obveznega zdravljenja ponuja metadonsko terapijo, ki pelje v drugo oz. drugačno odvisnost. Če torej želimo odgovoriti na vprašanje, ali se je v ZPKZ možno odvaditi droge, je odgovor ambivalenten: možno je, vendar pod pogojem, da ima posameznik jekleno voljo in se zadeve loti ne izven, ampak znotraj sebe. Morda bo zvenelo nerealno, toda obstajajo primeri, ko so posamezniki v prestajanju kazni videli možnost in so čez drogo naredili križ. Za vedno. Latinski pregovor *carum rarum* (kar je redko, je dragoceno) je vsekakor namenjen tem, hrabrim ljudem.

024
KRALJI
ULICE

POMOČ. KOMU?

Glede na to, da so v naši lepi Sloveniji odprta pisma zelo razširjena, je tudi meni prišlo na misel, da bi napisal eno. Gospa Zuzanna G. Kraskova odlično obvlada Zavod za prestajanje kazni zapora (ZPKZ). Zato menim, da bo ona ena najbolj kompetentnih oseb za odgovor. Že dlje časa sem gost ljubljanskega *rezervata*, zato tudi vem, kako dihaajo fantje, pa tudi pazniki ter tisti, ki odločajo o naših življenjih. Do tu je vse lepo in prav. Vse gre po nekih zakonih, pisanih z velikim in malim tiskom. Vse je lepo urejeno – čeprav, kakor za koga. Vse poteka po predpisih (P. S.-u, kdor se še spomni rajinke JNA). Nevladne organizacije (društva kot so Kralji ulice, Ekvator, Stigma, Prestop) imajo neoviran pristop do tukaj zaprtih, da so jim v moralno pomoč. Kajti biti zaprt vsekakor ni ravno prijetno. To je lep pristop države do zaprtih. Toda moje vprašanje se skriva drugje. *Kaj pa pomoč tukaj zaposlenim?* Se vam zdi vprašanje smešno? Nikakor! Tisti, ki se kot otroci v peskovniku igrajo z našimi življenji, so naredili faks. Aleluja! Pazniki imajo vsaj srednjo šolo. Aleluja! Koliko izmed njih pa se zaveda, da ti, ki sedijo v rezervatu, niso avtomobilčki iz peskovnika? Niso podrti drevesa po žledolomu. Zaprti so prav tako osebnosti. Čeprav v glavah mnogih negativne, so še vedno ljudje, ki hodijo po dveh nogah in imajo možgane. So osebnosti. Tu se poti praviloma razidejo. Največji problem, ki ga opažam, je, da zaposleni od zunaj prinašajo v rezervat osebne probleme in ti se potem znajdejo na ramenih zaprtih. Kot da ti nimajo že dovolj lastnih problemov in zlahka prenašajo še njihove? To je človeško, to je normalno, bi se glasil odgovor. Gremo dalje ... Če kdo podrobno prebere Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS) je delo paznikov zaobjeto v 11 členih zakona, nikjer pa ni omenjeno njihovo humano obnašanje do zaprtih. Ogromno je zapisanega o fizični sili, varovanju, strelnem orožju ... Človek zlahka pomisli, da se s tem v njih prebujata zavest bojvnika. Vzgojna služba je zaobjeta v treh členih in tudi tam ni govora o humanosti. Kje pa

Laura Ličer

je? Prazen bi bil izgovor, da v medsebojnih razgovorih, če pa še zapisanih členov ne izpolnjujejo. Kot furmanski konji se držijo zakonov, ali kot mi je rekel nek paznik: »Ne beri le členov. Beri droben tisk.« Da pa se vrnem k svojemu vprašanju. Društva kot so KU, Ekvator, Stigma, Prestop ..., so bolj ali manj specializirana za pomoč zaprtim. Kdo pa je specializiran za pomoč zaposlenim? To so namreč ljudje, ki so plačani za delo z ljudmi! Tudi oni potrebujejo tovrstno pomoč. Če velja, da se paznike preizkuša vsakih 5 let na psihofizičnem testu, je to dovolj? Na to trditev v ZIKS se le smejim. Tu zaposleni mi je dvakrat rekel dober dan in na osnovi tega naredil moj psihosocialni profil?! Ga. Kraskova, nočem pljuvati po ZPKZ. Toda resno vas vprašam, ali obstaja kakšna možnost pomoči tu zaposlenim?

Taubi

ZGODOVINA BREZDOMSTVA, 7. DEL - PRVE VISOKE CIVILIZACIJE

V prejšnjem delu zgodovine brezdomstva smo predelali nastanek in razvoj naselij. Stalno prebivališče pojem brezdomstva docela ovrednoti ter ga že v osnovi spravi v danes dobro znani kalup. Še enkrat si na hitro pogledajmo, kakšna je bila naša pot od neolitske revolucije do tega neizbežnega trenutka. Z razvojem kmetijstva se lovsko-nabiralska skupnost razdeli v dve skupini. Ena še vedno sledi starim navadam, druga pa začne obvladovati svoje okolje in se nanj vse bolj naslanjati. Posledično se z razvojem kmetijstva in živinoreje razvije tudi obrt, mnoštvo novih poklicev pa seveda hipoma razvije potrebo po trgovini. Stalna naselja so naslednji logični korak v našem razvoju. Z urbanizacijo se pojavijo pomembna obrtno-trgovska stičišča, ki botrujejo razvoju kulture in umetnosti, predvsem pa so na žalost priča razslojevanju družbe. Vzroki za to so povsem enaki današnjim. Če pod vse omenjeno potegnemo črto, kaj hitro ugotovimo, da je korak, ki sledi, pojav prvih visokih civilizacij. Skupno vsem je, da so se razvile ob večjih rekah, da so imele pisavo (Inki so izjema), znale obdelovati kovine ter da so bile arhitekturno razvite in državno organizirane. Ne le to, mnogo različnih elementov je bilo potrebnih, da se je človeška družba naposled razvila do stopnje, ki je danes splošno znana kot civilizacija. Mnogokrat pozabljamo, kakšno vlogo pri tem je imela pridelava hrane oziroma samooskrba. Z lovom in nabiralništvom si želodec resda napolniš, vendar zahteva svoj davek – čas. Za gradnjo pompoznihi stavb in spomenikov pa je poleg delovne sile prav ta najbolj potreben. Ne pozabite na vojaško silo, potrebno za obrambo vseh dobrin, ki bi se jih marsikateri malopridnež rad polastil. Kot najpomembnejši dejavnik pa bi omenil centraliziran birokratski aparat, ki je sposoben voditi zapletena kolesja državne uprave. Če se oprem na znane arheološke dokaze, lahko rečem, da so se prve visoke civilizacije pojavile istočasno, in sicer okoli 3500 pr. n. št. Misel, da se kje skrivajo še starejši dokazi, je privlačna in nič kaj za lase privlečena. Bomo videli. Pogledajmo si, kako se je godilo potencialnim brezdomcem, socialno izključenim ali »le« marginaliziranim prebivalcem najstarejših civilizacij. Uganili ste, govora bo predvsem o Mezopotamiji in Egiptu. Mezopotamija je nedvomno ena izmed najpomembnejših zibelk modernega človeka, saj so Sumerci svoje mestne države postopoma začeli razvijati že 5000 let pr. n. št., docela pa so kot visoka civilizacija zacvetele okoli 3500 pr. n. št. Na začetku razvoja le-teh je kot center družbenega življenja, tako političnega kot religioznega, stal tempelj. Morate razumeti, da je v praksi veljalo, da je lastnik vsega bog, njegovo avtoriteto pa seveda zastopa tempelj. Ta je kontroliral kmetijske površine, nadzoroval pretok voda, pobiral davke ... In ne le to. Bog si je lastil tudi človeka, torej je bil tudi ta pod avtoriteto templja. Na nek način so se kazali tudi že prvi zametki »komunizma«, saj je

moral kmet ves svoj pridelek prinesiti v tempelj, duhovniki pa so mu vrnili toliko, kolikor je potreboval za življenje. Tempelj je bil pravi distribucijski center, ki je svoj monopol vzdrževal s prejemanjem, skladiščenjem in razdeljevanjem raznih dobrin. V času suše ali poplav se je njihova moč še povečala, kajti večina hrane je bila v njihovih rokah. Ni težko razumeti, zakaj se je razvila potreba po pisavi oziroma birokraciji. Dobro je imeti kontrolo nad vnosom in izdatki, računovodje so si zagotovo želeli inventure, saj se je v teh pogojih korupcija zagotovo bohotila. Sprva so na glinene tablice bolj risali kot pisali, toda sčasoma njihovi znaki pridobijo tudi fonetično vrednost. Tempelj je bil tudi neke vrste zavod za zaposlovanje. Zaposloval je veliko število fizičnih delavcev, obrtnikov in arhitektov. Tudi revni kmetje so bili na nek način na plačilni listi templja, saj so obdelovali božjo zemljo. Pod temi pogoji resnega vzroka za brezdomstvo ne vidim, ljudje so imeli streho nad glavo in večinoma tudi niso stradali. Okoli 2500 pr. n. št. pa je bila avtoriteta templja s strani oligarhije resno ogrožena. Kako se je oligarhija razvila, pravzaprav ni povsem jasno. Ena možnost je, da so si v vojnih časih nekateri vojskovodje postopoma prigrabili vse več moči, morda pa jim je bila ta sama dana? Kakor koli, kralji so si grabili vse več zemlje, saj so bili tudi oni bojda božji predstavniki in trudili so se poskrbeti, da ljudje svojemu gospodu bogu pravilno služijo. Ker so ljudje verjeli, da so sužnji svojega boga, jih je kralj videl tudi kot svoje sužnje. Kdor se je upiral kralju, se je upiral bogu. Ni težko razumeti vseh nadaljnjih razprtij med plemstvom in cerkvijo. Denar, moč in nadzor so magične besede. Vse zdrahe je morala prenašati preostala populacija, katere večino so sestavljali kmetje. Ti so obdelovali manjše zaplate zemlje in so sodili v nižji družbeni razred. Malce nad njimi so bili trgovci in obrtniki, še malce višje so pisarji in vojaki. Elito so sestavljali plemstvo in duhovniki. Najnižji družbeni razred pa je bil sestavljen iz delavcev brez zemlje ter beračev. Tem niso pripadale vse pravice iz naslova državljanstva. Še nižje so se uvrščali sužnji, ki so seveda imeli zelo malo pravic, najsi so bili vojni ujetniki, žrtve neplačanega dolga ali so se v suženjstvo rodili. Drugi so jih lahko kupovali in prodajali po mili volji. Zanimivo je, da so bili sužnji lahko lastniki zemlje, in če so imeli sredstva, so si lahko kupili celo svobodo. Tako so lahko postali sužnjelastniki. Brezdomstvo torej ni bilo nekaj samoumevnega in vsakdanjega v časih prvih civilizacij. Vsekakor pa je bilo zato socialno dno povsem normalen stadij tedanje družbe. Če nismo ozkogledi, lahko povlečemo marsikatero vzporednico z današnjimi časi. Še vedno imamo elito in vse ostalo. Homo homini lupus est – semper eadem.

Jean Nikolić

EVROPA JE ZAKON ZA TISTE, KI GA NE UPOŠTEVAJO.

Kako dojemate brezdomstvo in kdaj ste se s pojmom (prvič) pobliže srečali?

V začetku devetdesetih let, v samostojni Sloveniji. V stari državi so bili brezdomci, kolikor jih je bilo, bolj skriti, bolj pospravljeni, dlje od oči. V takratni družbi se je stremelo k enotnosti, uniformiranosti, socialistična ženska je imela trajno*, službo, moža in dva otroke, tista, ki je rodila tri ali nobenega, je bila že nekam čudna. Potepuštvu v takšnem ozračju seveda ni bil sprejemljiv življenjski slog – v nobeni totalitarni državi ni klošarjev, povsod jih pospravijo s ceste.

Kakšen se vam zdi odnos do brezdomcev v današnji družbi?

Približno takšen kot do drugih marginalnih skupin in manjšin. Moj sin in njegov mož sta geja in starša majhne punčke, njuna najboljša prijateljica, poročena heteroseksualka, pa je posvojila temnopolto Afričanko. Nedavni komentar na piranskem kopališču: »Sta bila pa že tista pedra pametnejša, njunemu otroku se vsaj na prvi pogled ne vidi, da je drugačen.« Tako Slovenec razmišlja in brez dlake na jeziku tudi na glas pove, pa najsi gre za spolno manjšino ali pa za drugačno barvo kože. Še največ razumevanja ima za duševno prizadete, za ljudi s posebnimi potrebami, kot se zdaj prav reče, ob tem je tiho, ker so ti ljudje najbolj neškodljivi, najbolj brez moči in vpliva in ga zares ne ogrožajo. Brezdomci pa niso vselej takšni, nekateri so lahko neprijetni, agresivni, neumiti, pijani. In če se rojaki že gejev tako grozno bojijo in se jih izogibajo, kako se ne bi bali šele brezdomcev!

Kakšna se vam zdi trenutna situacija v primerjavi s preteklostjo?

Ne ulicah je nedvomno več moških kot včasih, še posebej več kot včasih pa je žensk, med njimi precej takih, ki bi najbrž potrebovale tudi psihiatrično pomoč. So vsi ti ljudje žrtve krize, krize gospodarstva, vrednot, odnosov? Delno že, prav vsega pa krizi ni mogoče naprtiti – nečak moje sestre je bil privilegiran otrok iz tako imenovane boljše družine, pa je kljub temu končal kot klošar pred koseškim Mercatorjem.

Kako bi po vašem lahko izboljšali stanje oziroma kaj je po vašem tisto, kar bi svet lahko naredilo lepši kraj za vse?

Najbrž strpnost, dopustljivost in potrpežljivost na obeh straneh, tako brezdomcev do domcev kot domcev do brezdomcev. Da nekateri malo zaslužijo s prodajo Kraljev, je gotovo dobro, tista trgovinica na Poljanski (posredovalnica rabljenih predmetov – op. avtorice) je tudi v redu. V ZDA, je povedal moj sin, se je dobro obnesel projekt, v katerem so ljudem ponudili lastno streho nad glavo, ne da bi jim bilo treba obljubiti, da se bodo v zameno umivali, nehali piti ali se drogirati; metoda korenčka in palice ni bila niti približno tako učinkovita. Čudežev seveda ni pričakovati, ampak če se pomaga enemu ali dvema, je že veliko.

Poznate projekt Kralji ulice in kaj menite o njem?

Seveda ga poznam, vedela sem, da se pripravlja, in takoj mi je bil všeč, prav navdušena sem bila. Ne vem sicer, kako vam gre zdaj, upam pa, da v redu.

foto: osebni arhiv

Maja Lupša

Morebitne pozitivne in/ali negativne izkušnje z brezdomci, anekdota?

Ko sem bila še novinarka pri Jani, smo z brezdomci, ki so takrat spali v še precej trdni Cukrarni, praznovali božič. Dobro smo ga zalili z belim vinom, mislim, da so bili tudi oni zadovoljni.

Bi morda sami kaj posebej izpostavili?

Brezdomstvo je bilo in bo, brezdomci so bili, so in bodo. Če je to problem, je eden tistih, ki jih ni mogoče rešiti tako, da bi bilo vsem prav. Klošarstvo je način življenja, najbrž večkrat prisila kot izbira, klošarji pa so del mestnega življenja. Nekateri so vljudni, nekateri preveč vsiljivi, nekateri preveč glasni, tretji ga imajo precej pod kapo, vsi pa so bolj pošteni od tistega falota, ki je pred kratkim oznanil, kako zaradi hude stiske prodaja ledvico, da bi od naivnih dobrih duš pobral denar.

Življenjski moto?

Živi in pusti živeti se mi dobro sliši, zmeraj pa se po njem tudi ne ravnam. Raje bi rekla, da je moje vodilo zdaj takšno, zdaj drugačno. Spremenljivo in zmuzljivo. Danes se bom oklepala te bilke, jutri druge. Bo že kako!

Intervju pripravila MG

*frizura (op. ured.)

JUNCKER PRAVI: VEČ EVROPE. DA BO IMEL ON ŠE VEČJO PLAČO.

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

POGLED OD ZNOTRAJ (IMIGRANTI V BEOGRADU, SRBIJA)

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Fotografska razstava iz zbirke
Wilhelma Schürmanna
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske
revolucije 7, Ljubljana
KDAJ: 14. 10. - 22. 11. 2015

KAJ: Od znotraj navzven,
interdisciplinarni projekt
KJE: Mestna galerija Ljubljana,
Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: 24. 9. - 22. 11.

KAJ: Žiga Kariž, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001,
Tobačna ulica 1, Ljubljana
KDAJ: do 16. 10. 2015

KAJ: Od skice do lutke, razstava lutk
Agate Freyer
KJE: Bežigrajska galerija 1, Dunajska 31,
Ljubljana
KDAJ: do 30. 10. 2015

KAJ: Jutranja rosa, pregledna razstava v
spomin na Jožeta Slaka - Đoko
KJE: Bežigrajska galerija 2, Vodovodna 3,
Ljubljana
KDAJ: do 30. 10. 2015

KAJ: Arheologija od blizu, izkušnje
muzejskega arheologa Martina Horvata s
terenov v Ljubljani od leta 1988 do danes,
predavanje o izkopavanjih z Vodnikovega
trga na Ljubljanski tržnici
KJE: Mestni muzej Ljubljana, Gosposka
ulica 15, Ljubljana
KDAJ: 20. 10. ob 18.00

KAJ: Biblioterapevtski pogovori: Sem del
vsega, kar sem prebral – Katjuša Jakšič
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1,
dvorana, Ljubljana
KDAJ: 2. 10. ob 10.00

KAJ: Pogovorni večer: Življenjska
popotovanja – Ira Zorko
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca,
Zaloška 61, Ljubljana
KDAJ: 12. 10. ob 19.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Literarna srečanja zBiRALCI zgodb -
zbiramo, izbiramo in izmenjujemo zgodbe
– Lucija Magajna Slovenski izseljenci,
priseljenci z juga ... - (gost Zoran
Knežević)
KJE: Knjižnica Rudnik, Dolenjska c. 11,
Ljubljana
KDAJ: 19. 10. ob 18.00

Janez Kompare

Razno

KAJ: Cikel večerov Rečeno, storjeno, Prej
in potem: razgibavanje telesa, uma in
duha tudi za tiste, ki (ŠE) NE telovadijo! -
Nejc Boljka in Metod Horjak
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 7. 10. ob 18.00

KAJ: Koncert - Jezdec škrlatne kadulje
KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, mediateka, Ljubljana
KDAJ: 21. 10. ob 20.00

**Prireditelji, vabljeni k objavljanju
svojih brezplačnih prireditev!**
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

Sanghaj

foto: Stefano Leonardi

OGLASNA DESKA

Naj vas tudi oktobra zanese v naše pisane prostore Posredovalnice rabljenih predmetov. Veseli bomo tako vaših donacij kot tudi nakupa. Pri nas najdete starine, umetnine in razne malenkosti za darila in okras. Tudi kakšno zanimivo knjigo, televizor ali škodelico, ki se iz stare robe spremeni v novo rabo. Se vidimo na Poljanski cesti 14 ali na www.robaraba.si.

Hvala za šahovnico tistemu, ki jo je doniral! Žiga

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Nudimo tudi pomoč na domu. Tel.: 070 488 779, Klavdija

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org. CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

ZAHVALA

Kralji se od srca zahvaljujemo KK Union Olimpija (ter Darji Hočevnar Mlinarič), ki bo na lastno pobudo omogočila sezonsko obiskovanje tekem našim zvestim privrženecem košarke in športa nasploh.

029
KRALJI
ULICE

JANIJU V SPOMIN

V eni izmed prejšnjih števil Kraljev ulice ste lahko prebrali zgodbo To sem jaz, v kateri se je predstavil Jani T. Žal pa je vmes posegel splet okoliščin ali usoda, tako da, ko smo brali te vrstice, Janija ni bilo več med nami. 10. 7. nas je namreč za vedno zapustil. Jani, prekmalu si se vdal, pri svojih 45. letih si imel še veliko pred sabo, res pa je tudi, da si imel tudi veliko za sabo. Življenje si užival na polno, dokler se ni pojavila bolezen, tvoja trma pa te je ovirala pri tem, da bi odšel v bolnišnico, ko je bilo treba. Raje si se upiral zdravniku z vsemi štirimi! Pa vendar, to je bila tvoja odločitev, sprejel si jo zavestno. Kjer koli si se pojavil, so te ljudje poznali, ker si bil dober srčen in izredno zabaven! Še tako resen pogovor si znal obrniti na šalo in ljudje so te po tem poznali, imeli radi. Takega se te bomo tudi

spominjali. Ne bi se začudila, da Jani kot Jani sedi nekje tam zgoraj, dvori nežnejšemu spolu, gleda na nas in si misli: »Vi se še kar naprej zafrkavajte v tem lajfu, jst mam pa dost. Eno mičkeno bevandico bom spil ...« Jani, bil si preprost fant, izreden matematik, s tremi poklici. Kot si sam rad povedal, si imel z materialnega vidika vse, potem pa si to tudi izgubil, ampak tvoja duša je ostala čista. Ves čas si imel najpomembnejše – srce! Razdajal si ga vsem, z nikomer nisi bil v sporu, če pa si že naredil kakšno neumnost, si se znal opravičiti. Midva »iča« sva te imela rada, bil si dober prijatelj, zato nama je bilo izredno težko, ko sva izvedela, da si odšel na večno pot!

Prijatelja

foto: MG

ZAHVALA GREEN DRAGONSOM

Ko se je dragocena shramba z garderobo na Kraljih ulice že skoraj spraznila, so nas ob pravem trenutku poklicali Green Dragonsi, ki so do sedaj že nekajkrat priskočili na pomoč ljubljanskim brezdomcem. Povedali smo jim, kakšna je situacija v garderobi, fantje in dekleta pa so takoj pričeli z akcijo ter na tekmi med Olimpijo in Rudarjem iz Velenja zbrali ogromno oblačil, ki bodo našim Kraljem prišla še kako prav. V imenu celotnega društva in ljudi, ki si žal ne morejo privoščiti novih oblačil, se zahvaljujem za odlično speljano akcijo.

Goran J.

foto: arhiv KU

						NAŠA UMETNOSTNA ZGODOVINARKA, DIREKTORICA NARODNE GALERIJE (IME IN PRIIMEK)	NAJBOLJŠI DELAVEC V BRIGADI	TRAVNIŠKA ZDRAVILNA RASTLINA (TUDI SRČNIK)	ŠPORTNA IGRA Z ŽOGICO	MUSLI-MANSKO M. IME (IZ ČRK MENI)	KRAJ PRI KRŠKEM Z VELIKO CERKVIJO
						IME FILMSKEGA KOMIKA KEATONA					
						STROJ ZA TISKANJE STALNIH NASLOVOV					
						OGRAJEN PROSTOR ZA RACE					
						ZDRAVILNA RASTLINA, TUDI BRNIKA (IZ NABRIN)					
						LATINSKO IME ZA RASTLINO JANEŽ				INDIJAN-SKI ČOLN	POVELJSTVO
						REPUBLIŠKI IZPITNI CENTER KAMP NA CRESU			KAREL ŠIROK ZORANA ZEMLJA		
Miha Andoljšek											
KRAJ NA NOTRANJSKEM V BLIŽINI LOŽA	LETA-LIŠČE	SKANDI-NAVSKA DRŽAVA	IME RUSKE ŠAHISTKE KUŠNIIR	GLAS, ZVOK	ČRKI ZA N IN F V ABECEDI	IGRA S KARTAMI ZNAMENJE V HOROSKOPI					
ZDRAVILIŠČE, OKREVALIŠČE								KRIŽANKE SO ANTI-SKLEROTIK.	PEVKA DEŽMAN IGRA S KARTAMI		
NAUK O VERI IN BOGU								INTERESNA ORGANIZACIJA LUKA ČOP			
VELIK ŠKOTSKI OTOK					PLAMENICA NOGOMETNI KLUB IZ VARŠAVE					FILMSKA NAGRADA V ZDA	DEL KNJIGE ALI ZVEZKA VEČJA PLOŠČA S PODATKI ALI SIGNALI
DEL RUDNIKA			SESATAVIL JOŽE PETELIN	PESNIŠKA ČUSTVENOST RIMSKI BOG, ZAŠČITNIK							
13. ALI 15. DAN V STARORIMSKEM KOLEDARJU			SIMBOL ZA ŽELEZO VPRAŠAL-NICA			16. IN 4. ČRKA ABECEDA	VEČJI JADRANSKI OTOK	UMETNIŠKI PROGRAM RADIA LJUBLJANA	IME IGRALKE NIELSEN		
VINORODNA VZPETINA NA DOLENJSKEM (DVE BESEDI)									BRIGA		
IZDELO-VALEC ZIMSKEGA OBLAČILA									VELIKO FILIPINSKO JEZERO (IZ ČR: LATA)		
LE VKUP, LE VKUP UBOGA						BRANKA SVETEL			REKA SKOZI FIRENZE		

Sestavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Ela Mori in Dušan Zadravec iz Ljubljane, Nika Škrinjar iz Pesnice pri Mariboru, Vida Kramar iz Kopra, Marjanca Onič iz Maribora, Peter Jerič iz Velenja, Elda Breclj iz Črnič in Martina Hartman iz Medvod.

UTRINKI IZ 1. BREZDOMSKEGA FESTIVALA

foto: Žigažaga

foto: Žigažaga

foto: MG

foto: MG

PETEK 4/9/2015

foto: MG

SOBOTA 5/9/2015

foto: Žigažaga

VSTOPNINA NA VSE DOGODKE: PROSTOVOLJNI PRISPEVKI

organizacija: ANDREJ PUGELJ, ŽIGAZAGA

oblikovanje: ADNAN VARMAZ

sponzorji:

ROG, 4. IN 5. SEPTEMBER 2015

20.00 - cirkuska predstava (Cirkokrog)

21.00 - cirkuska predstava (Leteče BA-BE)

..... BAZA 4

00.00 - Ludovik material

01.00 - Šank Norris

02.00 - White stain

03.00-05.00 DJ TITO global beats and bass

URŠKA IN ADI

Ko v najbolj temnih dneh najdete pravo ljubezen in prijateljstvo, se ju oklenite z vsemi štirimi.